

VEAIC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

Larisa Samarina, cel mai grațios campion de tir din Leningrad

Foto: A.P.N.

DIN SUMAR:

- **Investigație la limitele Universului...**
- **Și acum, antiatomii**
- **Ce tip de atenție avem?**
- **Alcoolul care ucide**
- **Buletinul meteorologic anunță... reumatismele**

43
ANUL XXIX
26 OCTOMBRIE 1973
(1493)

Omul a dorit dintotdeauna să fie nemuritor. Acest vis a stimulat, se știe, apariția miturilor și legendelor despre nemurirea sufletului și viața de dincolo de moarte. Realitatea a impus totuși imaginea prozaică a morții ca fenomen ireversibil ce survine în clipa opririi inimii, a ultimei răsufări.

Nu de mult ziarele occidentale au relatat însă despre un „contract cu moartea” încheiat de Aristotel și Jackie Onassis. Secretul lor a fost dezvăluit de Cristian Cararakis, fost lacheu al armatorului grec.

Despre ce este vorba ?

Documentar

POATE FI CUMPĂRATĂ NEMURIREA?

Aristotel și Jackie au luat măsuri din timp ca, după moarte, trupurile lor să fie congelate pentru ca într-o bună zi să poată fi readuse la viață. Căci speră că, într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, medicina va descoperi un mijloc de a birui boala care le va fi provocat moartea. Cu alte cuvinte, și-au făcut socoteala că dacă trupul congelat va fi bine conservat la o anumită temperatură, după un timp el va putea fi readus la viață spre a-l vindeca cu mijloacele ce vor fi fost între timp descoperite.

„Clienții” din frigidere

Dealtfel, nu numai soții Onassis nutresc această speranță, ci sute de cetățeni ai S.U.A. unde a și apărut pentru prima oară ideea conservării organismului uman în stare de anabioză. În orașul Farmingdale există chiar o „clinică a morții” unde trupuri congelate așteaptă clipa învierii sub clopote de sticlă acoperite cu o pojghiță de gheață. Cum se realizează congelarea ?

Răspunzând la această întrebare în cadrul unei recente conferințe de presă, directorul clinicii din Farmingdale a arătat că utilizează următorul procedeu. După ce survine moartea clinică, el extrage tot singele din organism și introduce în schimb o soluție de glicerină. Apoi înfășoară trupul în staniol și îl așează într-un recipient cu gheață uscată, în care menține o temperatură constantă de minus 79 de grade. După această primă congelare, transferă cadavrul într-un sicriu cu cupolă de sticlă pe care îl închide ermetic. În sicriu se află azot lichid care, improspătat continuu, nu permite organismului să se descompună.

Mai există însă și alte metode de congelare. Prof. Paul Sigale, de pildă, își plasează „clienții” în frigidere de formă cilindrică încă înainte de instalarea morții clinice. Evident, cu acordul lor prealabil. Ei urmează să rămână acolo până când se va descoperi un mijloc de vindecare a bolilor care le-au provocat moartea.

Dar aceste teorii și ipoteze cutezătoare nu sînt împărtășite de toți specialiștii. Neurofiziologul Peter Gauras, de pildă, relevă, pe bună dreptate, că din cauza lipsei de oxigen, principalele celule ale creierului uman încep să degenereze, imediat după instalarea morții clinice, iar după o oră sînt definitiv moarte. „Criogenetica”, care promite să păstreze vii o perioadă nelimitată celulele organismului uman, apelînd pentru aceasta la temperaturi extrem de joase, este în realitate — afirmă el — o mare șarlatanie, o afacere comercială care nu are nici bază teoretică, nici experimentală. „Tehnica nu poate produce încă temperaturi destul de joase ca să prevină descompunerea celulelor nervoase și a altor țesuturi”, îi continuă ideea și V. A. Negovski, cunoscut fiziopatolog sovietic, directorul Centrului de reanimare din Moscova.

Inviați după 60 de minute

Cum s-a ajuns însă la criogenetică ? Moartea nu este un fenomen care se consumă într-o clipită, un salt, ci un proces de durată mai scurtă sau mai lungă alcătuit din câteva etape fiziologice succesive. S-a stabilit, cum arăta într-un recent articol V. A. Negovski, că între momentul întreruperii activității inimii, respirației și momentul cînd, în celule și țesuturi, survin modificări ireversibile există un interval precis de timp: inima, de pildă, poate fi reanimată la câteva ore după oprire, activitatea sistemului respirator la 40—50 de minute, iar celulele, extrem de sensibile, ale scoarței cerebrale pot fi salvate la 4—5 mi-

nute după oprirea circulației sîngelui. Așa se explică, dealtminteri, și noțiunile de moarte clinică, adică reversibilă și moarte biologică, respectiv ireversibilă. Și tot aceeași împrejurare explică și nașterea reanimatologiei, ca știință a agoniei și reanimării. Datorită acestor tinere discipline, în ultimele dece-

este cazuri se folosesc temperaturi pozitive : între plus 28 de grade și plus 10 grade Celsius.

În general, moartea clinică durează la om, în condiții de temperatură normală, circa 3—5 minute. Cercetări făcute în laboratorul condus de V. A. Negovski au arătat că, răcind trupul

vederea reanimării lui peste decenii sau secole nu pot fi socotite ca serioase. Această împrejurare explică, de altfel, și atitudinea negativă adoptată de majoritatea savanților față de aceste metode.

În actualul stadiu al cercetărilor, temperaturile negative folosite la con-

gelarea țesuturilor și celulelor organismului duc inevitabil la distrugerea lor. Temperaturile pozitive încetinesc, e adevărat, acest proces de degradare, dar numai cu câteva minute sau ore, nu cu luni sau ani. Așadar temperaturile joase — negative sau pozitive — nu salvează organismele congelate după instalarea morții clinice de moartea biologică după care nu mai este posibilă nici o reanimare. Încît cum poate cineva spera în dezghețarea unui trup congelat, cînd însăși congelarea distruge ireversibil organismul viu ?! Frigul excesiv atacă nucleele celulelor vii, transformă lichidul celular în cristale de gheață etc.

Evident, în principiu problema răcirii organismelor pînă la o temperatură apropiată de zero grade, menținînd și posibilitatea restabilirii ulterioare a funcțiilor sale vitale, nu poate fi socotită insolubilă. Se și fac dealtminteri cercetări în această direcție. Iar farmacologia a obținut unele rezul-

tate pozitive. S-a stabilit, de pildă, că glicerina împiedică într-adevăr formarea cristalelor de gheață în celule. Plasînd fragmente de țesut sau chiar inima unui embrion de pui în glicerină, cercetătorii le-au putut micșora temperatura pînă la zero absolut, restabilindu-le apoi integral activitatea vitală. Dar în ce privește organismele în totalitatea lor, nu s-au putut obține încă rezultate pozitive.

Încît vor mai trebui depuse încă multe eforturi pînă să se descopere un procedeu de congelare a organismului uman care să nu anuleze posibilitatea restabilirii funcțiilor sale vitale.

documento.

documentar docum
mentar documentar du
documentar document
mentar documentar docu
ar documentar documentar
umentar documentar docu
ar documentar documentar
umentar documentar docu

Pentru moment se poate realiza, însă, numai prelungirea morții clinice.

nii a devenit posibilă readucerea organismului uman la viață după o moarte clinică. Mai mult, se poate afirma chiar că știința modernă face în astfel de cazuri adevărate minuni.

Cele de mai sus nu înseamnă, totuși, că viața poate fi redată în toate cazurile de moarte clinică. Dar pe măsură ce reanimatologia realizează noi succese, descrește și numărul cazurilor în care ea se mai dovedește neputincioasă. Pînă nu de mult reanimatologia nu putea interveni, de pildă, în cazuri de deces prin infarct; acum însă se cunosc sute de asemenea cazuri.

Acestea și alte succese reale ale medicinei moderne au generat, cum era firesc, noi speranțe, unele cu o bază realmente științifică, altele care țin doar de domeniul speculației, fan-teziei. Încă în 1964 a fost înființată astfel în Statele Unite o „societate pentru prelungirea vieții”, iar ulterior au apărut și alte „societăți crionice”, cum le numesc inițiatorii lor, atît în S.U.A. cît și în alte țări. În 1967 a fost congelat, la cerere, profesorul de psihologie James Badford, mort de leucemie.

De fapt, ideea utilizării temperaturilor joase în medicină e mai veche. Se știe că frigul încetinește schimbul de substanțe, micșorează considerabil nevoia de oxigen a organismului, iar după întreruperea activității cardiace și a respirației întirzie într-o anumită măsură inevitabilul proces al descompunerii țesuturilor, prelungind astfel durata morții clinice. În multe clinici se fac acum cercetări asidui în această direcție. Ba se cunosc chiar unele rezultate practice în utilizarea cu succes a hipotermiei — răcirea organismului — în operații pe cord. Trebuie să precizăm, însă, că în toate a-

unui ciine de experiență pînă la plus 10—8 grade Celsius, i se pot reda funcțiile vitale și după două ore de la moartea clinică. La om, moartea clinică poate fi prelungită în aceleași condiții numai pînă la 40—60 de minute.

Frigul distruge celulele

Faptele de mai sus îndreptățesc, firește, eforturile în vederea căutării unor posibilități de aplicare mai eficiente a temperaturilor joase în reanimare. Iată de ce specialistul sovietic nu respinge din principiu ideea congelării trupurilor în vederea reanimării. Ci afirmă: „Aș spune mai degrabă că o atribui ficțiunii științifice în care de obicei există un simbul de rațiune. Mă refer însă nu la o congelare de cadavre care să poată fi reanimate peste secole, ci la cercetările criogeniștilor care poate că într-o zi ne vor ajuta să creăm o stare de viață întreruptă temporar și să găsim căi de congelare neprimejdioasă a organismelor pînă la temperaturi mai joase decît cele pe care le folosim azi în hipotermie, mai exact pînă la temperaturi negative. În felul acesta am găsi nu numai posibilitatea de a lungi durata morții clinice, ci și de a realiza la om o stare similară cu anabioza. Atunci nu ne vor mai părea poate atît de fantastice cărțile unor scriitori contemporani de literatură științifico-fantastică care sugerează folosirea stării de anabioză în călătoriile interplanetare”.

Pe de altă parte, același specialist subliniază, însă, că actualele metode de congelare a organismului uman în

DINAMISM, PROGRES RAPID

Prin însăși natura sa, prin însăși rațiunea sa de a fi, socialismul presupune edificarea unei societăți eliberate de exploatare, a unei societăți care să poată pune la îndemina omului instrumentele unei vieți civilizate și îmbelșugate și, în același timp, să-i posibilităze apropierea marilor valori spirituale făurite de umanitate în cursul vremurilor. Realizarea acestor țeluri implică o interdependență între dinamismul dezvoltării economice și dinamismul social, iar înfăptuirea lor are drept punct de plecare necesar creșterea multilaterală, rapidă și pe baze moderne a forțelor de producție.

Aceste rațiuni fundamentale au stat și stau la temelia întregii politici economice a partidului nostru, întemeiată pe recunoașterea adevărului că edificarea socialismului este indisolubil legată de maturizarea unei osaturi economice în stare să satisfacă exigențele noii orânduiri. Cu alte cuvinte, noua societate trebuie să posede forțe de producție dezvoltate care să ducă la sporirea produsului social și a venitului național în ritmul cerut de satisfacerea în tot mai largă măsură a nevoilor sociale și personale, în continuă creștere, ale membrilor ei, de marile deziderate ale civilizației socialiste.

Anuarul statistic pe anul 1973, apărut nu de mult, a oglindit o dată în plus suișul continuu al României socialiste către cote tot mai înalte de civilizație materială și spirituală, tendința permanentă către mai bine, mai eficient

Este de altfel unicul răspuns pe care dorim și trebuie

să-l dăm problemelor prezentului și, mai ales, viitorului nostru.

Anuarul atestă accentuarea caracterului socialist al tuturor componentelor organismului nostru social, preocuparea susținută pentru asimilarea noului, pentru modernizarea și perfecționarea generală. Citeva cifre semnificative pot defini foarte pregnant direcția principală considerată într-o largă perspectivă. Produsul social a crescut cu 10,6 la sută pe an în ultimii doi ani față de 9,3 la sută în intervalul 1965—1972, iar venitul național cu 11,5 la sută față de 8,8 la sută. Evident, creșterea mai rapidă a venitului național decât aceea a produsului social este o expresie sintetică a eficienței mai înalte cu care este cheltuită munca socială și echivalează cu posibilități amplificate de alocare a resurselor necesare pentru dezvoltarea și modernizarea economiei, pentru ridicarea bunăstării generale. Corolar firesc, numărul salariilor a sporit în ultimii doi ani în medie cu 5 la sută față de 3,9 la sută în perioada 1965—1972. În fine, alte date care ilustrează tempo-ul susținut al investițiilor, consolidarea rolului industriei ca ramură conducătoare a economiei, iar în cadrul ei poziția ramurilor decisive într-o economie modernă, dezvoltarea agriculturii sau prezența viguroasă a României socialiste în circuitul internațional de valori spirituale și materiale conduc către aceeași concluzie stenică: ne îndreptăm cu pași siguri către o societate multilateral dezvoltată, construită conștient, sub conducerea partidului, de întregul popor, pentru întregul popor.

preveni poluarea mărilor, porturilor, aerului.

„Arctica” va naviga pe rute nordice croind rapid drum navelor prin cele mai puternice ghețuri. Un transoceanic modern consumă pe itinerarul Europa—America circa 5 000 de tone de combustibil lichid. Dacă ar avea motor atomic, n-ar avea nevoie pentru aceeași cursă de mai mult de două kilograme de combustibil. Instalația atomică a noului spărgător îi asigură o autonomie de navigație de câteva ori mai mare decât aceea a celui mai modern transatlantic.

EXPOZIȚII

Mobila românească la Leningrad

După o vizită la expoziția „Mobila românească — 1973” de la Leningrad, sociologi care studiază problemele familiei au afirmat că oricare din garniturile expuse ar putea fi o bună rețetă pentru aplanarea neînțelegerilor familiale. Afirmarea a fost făcută, firește, în glumă, dar ea ascundea și o bună doză de adevăr, în sensul recunoașterii calităților produselor prezentate. Ziarele leningrădene au elogiat și ele confortul, eleganta liniilor, calitatea execuției etc. confirmând astfel o părere mai veche a locuitorilor orașului de pe Neva despre mobila românească.

În magazinele din Leningrad sînt, de pildă, mult solicitate garniturile „Magnolia”, „Rococo”, „Perinița”, „Rodica” și alte piese de mobilă românească. De altfel o treime din toată mobila importată la Leningrad provine din România. Puterea ei de concurență este cu atât mai evidentă, cu cît intră în competiție cu garnituri din multe alte țări sau cu mobila fabricată de întreprinderile leningrădene „Inturist” și „Leningrad”.

Mobila românească este prețuită în primul rînd pentru piesele multifuncționale: bibliotecă-bar, masă de televizor-vitrină etc., în al doilea rînd pentru materialele din care este confecționată — stejar, nuc, mahon — și în sfîrșit pentru lacurile și țesăturile folosite.

Leningradul este, se știe, vizitat, de foarte mulți turiști străini sau de cetățeni din alte regiuni ale U.R.S.S. De aceea și cartea de impresii a expoziției a cuprins și semnături ale unor vizitatori din alte orașe. Iată cîteva:

„Nivel de execuție remarcabil și mult bun gust. Mulțumim specialiștilor români”.

Un grup de studenți din Samarkand.

„Consider garniturile „Miraj” și „Phoenix” un etalon al mobilei moderne”.

Un profesor din Riga.

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Robotul din antrepozit

Stocarea cantităților mereu sporite de mărfuri cerute de consumul marilor orașe, ca și a containerelor care au început să devină o formă tot mai răspîndită de transport a început să ridice în fața comerțului probleme complexe, care privesc volumul, timpul, raționalizarea și, bineînțeles, costul manipulării. Pentru a le rezolva, un grup de specialiști a conceput un sistem care, de la încărcarea din camioane sau vagoane și pînă în antrepozit și invers, realizează toate operațiile automat; omul nu intervine decît pe lângă un ordinator care girează antrepozitul de stocare. Acesta se prezintă sub forma unei construcții de dimensiuni variabile, alcătuită dintr-o armătură de oțel și este divizat în numeroase compartimente. Un elevator, plasat de-a lungul depozitului, ridică la etajul ales o platformă-paletă pe care se află containerul, mișcarea orizontal-longitudinală fiind asigurată de un căruț rulant pe șine numit transferobot. Mișcarea laterală — care conduce containerul la compartimentele de depozitare — este realizată de un alt căruț numit transrobot. Dar cum funcționează această ingenioasă instalație?

La ieșirea din camion mărfurile sînt transportate pe șine pînă la piciorul elevatorului după care, în vederea comandării operațiilor necesare, responsabilul cu manipularea introduce în ordinator o cartelă perforată referitoare la produs. Comenzile ordinatorului sînt ascultate de diferitele instrumente mobile. Paleta alunecă pe elevator care urcă la etajul dorit, iar transferobotul

Spre a putea crea dispozitive și mașini cit mai comode pentru cei care le minuiesc, trebuie bine cunoscută starea funcțională a acestora. În U.R.S.S. astfel de studii se fac la Institutul de estetică tehnică din Moscova.

Foto: A. Marșani (A.P.N.)

o preia și o deplasează în sensul lungimii clădirii, oprind la nivelul lateral necesar. Fiecare nivel lateral este alcătuit din grinzi de oțel în formă de U care ghidează al doilea căruț, transferobotul. Transferobotul este și el echipat cu două grinzi identice, plasate perpendicular pe axa de deplasare pe care este depus containerul. Încît, atunci cînd transferobotul se oprește, ele ajung în alinierea celor de la nivelul lateral, lucru care permite transrobotului să se angajeze în transferobot, sub paletă, s-o ridice și s-o stocheze în nivelul lateral.

rașute cu dispozitive pentru luarea de probe de apă și aer. Dar curînd după aceea presa occidentală admitea: analize minuțioase au dovedit că spărgătorul atomic nu prezintă nici un pericol pentru mediul înconjurător!

De paisprezece ani spărgătorul de gheață „Lenin” este nava amiral a navigatorilor sovietici în Arctica. Peste puțină vreme însă el va trebui să se încline în fața unei nave mai puternice: „Arctica”. Care a și fost de altfel debarasată de schele, urmînd ca în curînd să pornească în prima cursă.

De ce s-a simțit nevoia acestei noi nave?

În mările care scaldă teritoriile Uniunii Sovietice, iarna intră de timpuriu în drepturile ei. În Golful Finic, de pildă, spărgătoare de gheață lucrează cîte 100—140 de zile pe an, iar în Marea Albă din noiembrie pînă în mai. Încît în clipa de față mai toate porturile sovietice, inclusiv Odessa, au spărgătoare de gheață proprii. Evident, cele mai puternice sînt în Arctica. Dar cum aceasta este prinsă circa șase luni pe an de ghețuri puternice, spărgătorul atomic „Lenin”, care deservește această regiune, nu mai poate face față singur traficului mereu crescînd din apele Nordului.

Noul spărgător de gheață atomic este o construcție complexă. Corpul său are o lungime de 140 m și o lățime de peste 30 m și 1280 de compartimente. Compartimentul central al „Arcticii” — în care ar încăpea ușor o casă cu nouă etaje — este un adevărat seif pentru „inimă” nucleară a spărgătorului. Sistemul de protecție împotriva radiațiilor, inclusiv protecția biologică care cuprinde și straturi de beton și apă, va

LA ORDINEA ZILEI

Al doilea spărgător de gheață atomic

Cînd, în toamna lui 1959, primul spărgător de gheață atomic din lume, construit la Leningrad, a pornit din Marea Baltică spre Arctica, în apele Scandinaviei au început să se rotească deasupra-i, zburînd foarte aproape de cataracte, avioane daneze, norvegiene, suedeze și americane. Piloții aruncau pa-

Aspect din expoziție.

„Mi-au plăcut îndeosebi camerele pentru tineret...”.

Un elev din Moscova.

„Viziunea expoziției a fost pentru noi o incintă. Am cumpărat cu plăcere asemenea mobilă”.

O familie din Leningrad.

N. Iampolskaia

TEMERARI LA PESTE 8000 m (III)

**În 23 de ani, 120 de biruitori
și cam tot atâtea victime...**

Drumul spre Everest a fost deschis de două expediții elvețiene, în 1952. Membrii expediției din primăvară (a doua a fost organizată în toamnă) au escaladat pentru prima oară ghețarul Khumbu și au ajuns pe șaua sudică (7900 m) dintre Everest și Lhotse, vecinul-i dinspre sud. Apoi cei patru alpiniști au instalat o mică tabără la 8530 m, după care doi dintre ei au rămas acolo, iar ceilalți doi au coborât.

Șerpașul Norke Tensing, purtător de bagaje, participant la multe expediții în Himalaia, și alpinistul elvețian Raymond Lambert, au petrecut acolo toată noaptea — pe o temperatură de -30° , fără saci de dormit și fără primus. A doua zi după această performanță care a uimit toate cercurile de specialitate, Tensing și Lambert au mai urcat 100 m. Numai 218 m îi mai despărțeau de țintă. Dar și rezistența omului are o limită. Cei doi alpiniști s-au prăbușit în zăpadă; singura lor dorință era să doarmă și să poată că ar fi adormit chiar pe veci dacă oxigenul salvator care îi alimenta din baloane nu le-ar fi trezit instinctul de conservare. A doua zi au coborât pînă la tabăra instalată la 7800 m; drumul spre pisc fusese deschis. Un an mai târziu Tensing și-a realizat visul, dar nu și Lambert. Asta s-a întâmplat la 29 mai 1953, cînd Everestul a fost escaladat de doi membri ai unei expediții engleze: șerpașul N. Tensing și neozelandezul E. Hillary.

Celebru alpinist englez John Hunt, conducătorul expediției, care a participat la instalarea taberelor la o altitudine de peste 8000 m, a descris astfel starea grea în care se aflau oamenii: „Timpul trecea chinuitor de încet... Ca să instalăm un cort cit de mic trebuia să luptăm mai bine de o oră, pe viață și pe moarte, cu vîntul turbat. În alte condiții, această treabă nu ne-ar fi luat mai mult de 2—3 minute. Clătîndu-ne de parcă eram beți, sufocați de furia elementelor dezlănțuite, încercam cu disperare să ne atingem, într-un fel sau altul, țelul. Dar în deznădăjduita noastră luptă cu vîntul forțele erau mult prea inegale“.

Numai cine a cunoscut pe propria-piele acțiunea răului de altitudine, a gerului oimplit care frige ca focul, a uraganului care doboară, a zăpezii afinate care te aspiră parcă în străfundurile ei, poate înțelege de cită tenacitate, voință și curaj a fost nevoie pentru străbaterea ultimilor metri ai Everestului. Alături de alte descoperiri geografice, cucerirea celui de al treilea pol al Pământului va fi înscrisă, fără îndoială, cu litere de aur în istoria omenirii.

Înapoiat de pe Ciomolungma, șerpașul Tensing, purtător de bagaje și călăuză, a devenit un erou național al Indiei și Nepalului. Învingătorul Everestului a fost decorat cu ordine ale celor două țări. Dar gloria nu l-a amețit pe „tigrul zăpezilor“, care-și merită din plin supranumele.

O expediție mamut...

În 1963, după mai bine de trei ani de pregătire, alpiniștii americani au declanșat și ei bătălia împotriva Everestului. Expediția, condusă de profesorul Norman Drenfuhrt, elvețian de origine, bun cunoscător al Himalaiei, a fost însoțită de 35 de șerpași, călăuze și purtători de bagaje încercați. O armată de 900 de purtători de bagaje cărase pe căile de acces spre pisc mai bine de 20 tone de încărcătură.

Pregătirea expediției a costat mai bine de 300.000 de dolari, adunați din donații benevole. Pe pisc au ajuns, împărțiți în trei grupuri, șase alpiniști, printre care și șerpașul Nawang Gombu un nepot al celebrului Tensing. Victoria n-a fost deloc ușoară. Alpinistul John Breutenbach a murit în imediata apropiere

piere a piscului. Dar și ceilalți căță-rători au fost de multe ori la un pas de moarte. Cei dintii au ajuns la țintă James Vittecare și Nawang Gombu. Ei au urmat traseul extrem de primejdios, străbătut anterior de expedițiile engleză și elvețiană, care le-a răpit 40 de zile. La coborire li s-a terminat oxigenul. De câteva ori au căzut sau li s-a surpat zăpada de sub picioare. Cînd s-a prăbușit de sub ei o cornișă de zăpadă, numai o simplă întimplare i-a salvat de la moarte sigură.

La 22 mai, au mai ajuns în vîrf, pe

încununată de succes. Alpiniștii Anceld și Hornbein au izbutit să escaladeze piscul pe versantul vestic și să coboare apoi pe la sud. A fost cea dintii traversare a Ciomolungmei.

Încă două victorii

Alpiniștii indieni au încercat să cucerească Everestul de 3 ori, în 1960, 1962 și 1965. Deși bine pregătiți pentru primejdiosul asalt, dezlănțuirea elementelor i-a silit de 2 ori să dea înapoi. Prima

Scurt popas în „Infernul alb“

aceeași rută, alți doi alpiniști. Al treilea grup, alcătuit din patru americani și patru șerpași, a început pregătirile pentru asaltul piscului pe versantul vestic, încă nestrăbătut de nimeni. Totul a mers bine pînă cînd grupul și-a instalat o tabără la 7660 m la poalele unei stînci. Tabăra avea trei corturi: unul de două persoane, iar celelalte — unite între ele — pentru restul oamenilor.

Cum s-a înnoptat, deasupra Everestului și a micii taberi pierdute printre zăpezile lui s-a abătut însă un viscol nemaipomenit. Membrii expediției nu mai văzuseră un vînt atît de turbat. Mai expuse intemperțiilor erau cele două corturi unite între ele. Pe la miezul nopții, chircoții în sacii lor de dormit, alpiniștii au simțit îngroziți că adăpostul le lunecă pe versant. În clipa următoare, corturile au început să li se rostogolească cu mare viteză pe povorniș. Înăuntru totul era talmeș-balmeș: oamenii în sacii de dormit, echipamentul, cutiile de conserve, baloanele cu oxigen... Vîntul ar fi putut mîna cortul în prăpastie. Din fericire însă lângă tabără era o depresiune în care cortul s-a oprit în cele din urmă. Alpiniștii din celălalt cort, rămas pe loc, au aflat despre primejdioasa aventură a colegilor lor abia după ce unul din aceștia a izbutit să urce cu mare greutate pînă la ei.

Uraganul nu s-a potolit nici a doua zi, cînd a sfîșiat în bucăți și micul cort ce supraviețuise elementelor dezlănțuite. Curînd, cei opt temerari au început să coboare încet prin cumplitul viscol. Așa s-a încheiat prima încercare de a cuceri Everestul pe la vest.

Dar cea de a doua încercare a fost

oară cățărătorii au trebuit să se dea bătăuși la numai 250 m de țintă, iar a doua oară la numai 150 m. A treia încercare le-a adus, însă, victoria mult așteptată, care a bătut toate recordurile. Din 15 membri ai grupului de asalt 9 au ajuns pe pisc. Expediția, organizată de Clubul alpin indian, a fost condusă de un celebru alpinist, locotenentul M.S. Koli. Părăsînd Delhi la 22 februarie 1965, membrii expediției și-au instalat o bază intermediară de ascensiune la 5425 m, iar pe cea de asalt la 8513 m; aceasta din urmă a fost cea mai înaltă tabără din istoria de jumătate de secol a cuceririi Everestului. Alcătuită din alpiniști încercați, expediția a avut nevoie de 85 de zile ca să-și atingă ținta.

Cei dintii au ajuns pe pisc, la 20 mai 1965, căpitanul A. Chema și Nawang Gombu, care urca Everestul pentru a doua oară. Ei au rămas în vîrf timp de 30 de minute și au arborat drapelele Indiei și Nepalului.

În 1970, Ciomolungma a fost atacată de alpiniști japonezi, care și-au propus să urce pe două căi: aceea urmată de Tensing și Hillary și una nouă pe versantul de sud-vest. În primul caz tentativa s-a soldat cu succes, în al doilea caz însă alpiniștii japonezi au trebuit să coboare de la 8000 m. Și din păcate au avut și victime.

Everestul nu cedează

Această ultimă încercare neizbutită a dat naștere ideii unei expediții internaționale alcătuite din stele ale alpinismului mondial. Ideea în sine nu era rea. Într-adevăr, ce obiecții s-ar fi putut aduce unirii experienței celor mai buni

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj r

alpiniști din multe țări pentru organizarea unei escaladări atît de complexe ca?

Misiunea organizării celei dintii expediții internaționale pe peretele de sud-vest al Ciomolungmei și-a asumat-o profesorul Norman Drenfuhrt care, în 1963, condusese expediția încununată de succes a alpiniștilor americani.

În afară de principala misiune — escaladarea peretelui de sud-vest, o parte din alpiniști intenționa să urce pe un traseu mai ușor și anume pe versantul vestic deja străbătut.

Din cei 32 de membri ai expediției, numai jumătate erau alpiniști; ceilalți erau fizicologi, geologi, biologi, medici, regizori și operatori de film, ziariști și radiocomentatori. În caz de succes, elvețiana Yvette Vauchet ar fi fost prima femeie care a escaladat Everestul.

Așadar, nu toți membrii expediției aveau experiența ascensiunilor la mare altitudine și, lucru nu mai puțin important, experiența unor escaladări colective. Căci, spre deosebire de orice altă disciplină sportivă, în alpinism este foarte importantă, și deseori hotărîtoare, „compatibilitatea“ dintre participanți, înțelegerea care trebuie să domnească între ei și care se dobîndește în cursul multor ani de ascensiuni comune.

Dar să ne întoarcem la evenimentele petrecute pe versantele Everestului în primăvara lui 1971. Lanțul nenorocirilor a început cu dezlănțuirea unui viscol fără precedent în anotimpul respectiv și care a durat 10 zile. Expediția s-a împotmolit în troiene de zăpadă, iar unul din cei mai buni cățărători, indianul Harsh Bahugun, a murit în condiții tragice. Penuria de alimente și vremea rea au dus la îmbolnăvirea multor membri ai expediției tocmai cînd se aflau la mare altitudine.

La 18 aprilie 1971, la 7000 m altitudine, a murit maiorul indian Harsh Bahugun. Harsh, care în sanscrită înseamnă „fericire“, provenea dintr-un trib care se mîndrește cu alpiniștii lui. Membru al expediției indiene din 1965, el ajunsese atunci foarte aproape de pisc, de care-l despărțiseră numai 280 m. Cum dorea să-și atingă cu orice preț țelul, se antrenase multă vreme și stăruitor pentru noua expediție.

După moartea lui Bahugun, relațiile dintre alpiniștii de diverse naționalități, oricum nu prea bune din cauza divergențelor de opinii asupra tacticii și a rutelor ce trebuiau urmate, s-au înrăutățit și mai mult. Și expediția a început să se destrame.

În primăvara lui 1972, pe versantul de sud-vest a pornit o expediție europeană, condusă de doctorul Karl Herrlichkoffer din München, cunoscut din expediția germană organizată în 1953 pe Nanga Parbat. Dar nici ea nu și-a atins scopul; a ajuns numai pînă la 8250 m. Curînd a fost urmată de o expediție engleză, care s-a încheiat cu același rezultat.

După cele trei expediții neizbutite din 1971—1972, Everestul a îngăduit însă iar omului să urce pe coama lui. De astă dată biruitori au fost niște tineri alpiniști italieni. Între 5 și 7 mai 1973, piscul a fost escaladat de opt cățărători împărțiți în două grupe. Ascensiunea a urmat un traseu care mai fusese străbătut și anume peste Șaua sudică. Condusă de Guido Monino, expediția a fost sprijinită de elicoptere care i-au aruncat echipament și provizii.

Nu de mult s-a calculat că la toate expedițiile pe Himalaia organizate de la începutul secolului nostru și pînă acum au participat circa 2500 de alpiniști și 6000 de șerpași purtători de bagaje. Bătălia pentru gigantul din Himalaia continuă.

A. Poleakov

CINEMA

„Tu și eu“ și mai ales el

Un critic a scris că versurile: „De mic n-am suferit ovalul / De mic eu unghiuri desenam“, ale unui poet sovietic pentru copii, o caracterizează foarte exact pe regizoarea Larisa Șepitko. Într-adevăr, Larisa, Șepitko nu suferă ovalul, moliciunile, dulcegăriile, preferă unghiurile, alege dintr-o situație tot ce este mai colțuros, mai incomod.

Să luăm, de exemplu, filmul „Tu și eu“, primul, dintr-o operă restrinsă,

turbare că nu-și trăiește viața, ci o joacă, ca pe un rol. Cînd Anatoli Firsov este bruscat de adversarii săi suedezi și, pierzîndu-și casca, se lovește cu capul de gheață, Piotr îl vede cu ochii specialistului, al viitorului, poate, neurochirurg, dublați de aceia ai omului, speriat de violență și cucerit de marele talent al faimosului hocheist sovietic. Scena este admirabilă pentru spectatori și hotărîtoare pentru erou, care de la patinoar se duce direct la gară, lă-

Intre două filmări

filme memorabile, este cunoscut și ca un infailibil descoperitor de talente. Se poate presupune, deci, că iugă altea nume actorești de rezonanță se va așeza și acela al tinerei Liubov Albițkaia.

Atabek Haniev

Nepot al cunoscutului actor și regizor uzbek Nabi Haniev, Atabek Haniev a interpretat rolul principal din filmul „Te așteptăm, flăcăule...“. Pînă atunci lucrase în spatele camerei de luat vederi, ca asistent de regie.

În interpretarea lui, personajul Timur Guliam n-a fost numai o descoperire a acestui film, ci, într-un fel, o descoperire a cinematografului uzbek în ansamblu, în materie de caractere contemporane. Timur Guliam este un tânăr muncitor în plină și convingătoare devenire.

După filmări, Atabek Haniev a trebuit să plece ca și eroul său, să-și satisfacă stagiul militar. Petrecîndu-l, probabil că colegii de studiu i-au spus și lui: „Te așteptăm, flăcăule...“ — și îl așteaptă, pentru noi roluri, pentru noi succese.

Intr-un rol episodic, Natalia Bondarciuk își caută și ea fericirea

dar semnificativă, care o face cunoscută marelui public din țara noastră și la care Larisa Șepitko semnează și scenariul, împreună cu apreciatul Ghennadi Șpalikov. „Tu și eu“ este procesul paralel de conștiință al unor oameni care își caută locul, chemarea în viață. Or, există ceva mai complicat decît căutarea locului, a chemării în viață? De aici încep și sfîrșesc de fapt toate, mai ales pentru cine vrea să stea la cirna, dacă nu a vremii, măcar a propriei sale existențe. Iar altfel de oameni, care nu se întrebă ce fac și încotro merg, nu o interesează pe regizoare.

Pentru a-și fixa definitiv locul în viață, Piotr, eroul filmului, chirurg talentat, părăsește brusc, fără explicații (pe care nu le are prea clar nici pentru sine), o experiență foarte promițătoare și pleacă în Suedia, ca medic de ambasadă. Din punct de vedere profesional noua experiență se dovedește nulă, iar altceva nu-l poate reține în frumoasa țară scandinavă, cu nivelul ei de viață ridicat, cu oameni frumoși și civilizați. Nici măcar meciurile de hochei ale celebrei echipe „Tre Krunur“... Pe care nu le poate urmări ca simplu spectator, fiindcă nu scapă nicăieri de întrebarea „Ce să fac?“, de senzația

sînt baltă postul la ambasadă și toate atracțiile vieții în străinătate. Desigur, prea puțini oameni își pot permite gesturi atît de categorice, iar cînd se găsește unul în stare să le facă, în stare să caute și să se caute pînă dă de sine cel adevărat, pînă se convinge că ocupă locul cel mai potrivit și mai al lui, parcă ne simțim mai demni cu toții.

Cu Piotr autorii, între care îl includem și pe actorul Leonid Diacikov, propun un tip de „erou pozitiv“ în dezbateră fără sfîrșit pe această temă, un tip valabil, viabil, convingător.

Și totuși mai convingător ni se pare tipul celălalt propus de film, al „viorii a doua“, care trebuie să stea în conul de umbră al altuia, care așteaptă să fie ales, care nu-și poate permite gesturi decisive sau înțelege că nu-l prind, care trece prin viață fără strălucire și cînd vrea să strălucească, devine de un ridicol trist. În interpretarea lui Iuri Vizbor, acest al doilea personaj principal al filmului merită să fie ținut bine minte.

Între Leonid Diacikov și Iuri Vizbor, Alla Demidova își caută și ea un loc în viață și, implicit, o anume fericire.

Iulia Scutaru

DEBUTURI

Liubov Albițkaia

Artistă la Teatrul de Dramă din Kuibisev, Liubov Albițkaia a debutat pe ecran în rolul italienei Lucia, interpreta-ghid din „Vizită de curtoazie“, filmul lui Iuli Raizman.

Lucia... O fată frumoasă, mlădie, cu voce caldă, după care suspină, mai în taină sau mai pe față, mulți turiști străini, veniți să admire această adevărată țară-muzeu care este Italia. Mereu înconjurată de mulțimea gălăgioasă a turiștilor și totuși mereu singură, gustînd o glumă și redevenind serioasă, aproape tristă, Lucia va trece prin film tîrînd după ea, ca pe o trenă, aerul de mister care o înconjoară.

Iuli Raizman, care a îmbogățit fondul de aur al cinematografului sovietic cu

INTERVIU

Jean-Pierre Léaud, un timid agresiv

Jean-Pierre Léaud avea treisprezece ani cînd a jucat în filmul lui François Truffaut, „Patru sute de lovituri“. A interpretat un copil de seama sa, apăsător de atmosfera de la școală și din familie, năzuind să evadeze din banalitatea cenușie a cotidianului.

Acest prim lung-metraj al lui Truffaut era în mare măsură autobiografic.

— Da, confirmă Jean-Pierre Léaud, deși am adus și eu ceva de-al meu în rol și Antoine Doinelle se afla undeva între noi doi, el e în primul rînd eroul lui Truffaut.

— Cum ați devenit actor?

— M-am născut la Paris, la 28 mai 1944. La vîrsta de șase ani am fost dat la școală, iar în următorii șapte ani am schimbat școlile de douăsprezece ori. Probabil că aveam ceva din firea tînrului Truffaut. Într-o bună zi — aveam treisprezece ani și jumătate — am citit în ziar că François Truffaut caută un interpret pentru rolul băiatului din filmul „Patru sute de lovituri“. I-am scris o scrisoare și i-am trimis o fotografie. Truffaut m-a chemat pentru probă și mi-a pus tot felul de întrebări. I-am răspuns și eu cum m-am priceput. Eram speriat, dar spaima nu e întotdeauna inhibantă. Din contra mie mi-a dezlegat limba. Eram, dacă mă pot exprima așa, un timid agresiv. Truffaut mi-a dat rolul și trebuia a mers.

Jean-Pierre Léaud este spontan, fermecător, distrat și agitat, serios și franc. Probabil că tocmai aceste calități l-au atras pe Truffaut cînd l-a angajat pe micul licean pentru primu-i film, iar după trei ani, în 1963, tot pe el l-a ales pentru scheciul din „Dragosica la 20 de ani“. Sinceritatea cuceritoare a jocului tînrului interpret din „Patru sute de lovituri“ și suferințele de care a avut parte eroul său au mișcat inimile francezilor. De aceea următoarea lui apariție pe ecran era așteptată. Iar Jean-Pierre Léaud a intrupat primele porniri amoroase ale lui Antoine, mai mare cu cîțiva ani, cu aceeași căldură și ușoară ironie.

Peste alți șase ani, în „Sărutări furate“, Jean-Pierre Léaud a dus mai departe viața lui Antoine, maturizat, însă la fel de inadapdat, de sensibil și sfios cu femeile, pentru ca acum doi ani, cu „Domiciliul conjugal“, să încheie ciclul Doinelle.

— Regizorii cu care lucrez mă ajută să mai descopăr ceva în mine. Glauber Rocha, cu care am turnat în „Leul cu șapte capete“, mi-a cerut un joc temperamental, la înaltă tensiune. Și a mers. La Truffaut sînt reținut. Dar nu joc decît ceea ce îmi place. Truffaut a făcut actor din mine și tot el m-a învățat că cinematograful este o artă morală. Cînd un actor joacă într-un film care nu-l interesează, se simte.

Recent am terminat cu Truffaut filmul „Două englezoaice și Continent“.

La începutul unei etape noi

Continent este numele eroului meu, de care se îndrăgostesc două surori. În momentul de față interpretez rolul principal în „Educația sentimentală“, ecranizare pentru televiziune a romanului omonim al lui Flaubert. Sper că în cariera mea începe o etapă nouă.

S. Certok

REFLECTOR

■ Melodiile și atmosfera vechiului Tbilisi vor fi reinviolate de Gheorghi Șenghelaia într-o comedie muzicală.

■ Pentru prima dată în cariera sa de cineast, Serghei Gherasimov părăsește prezentul, retrăgîndu-se într-un trecut istoric îndepărtat. Regizorul-pedagog intenționează să ecranizeze romanul lui Alexei Tolstoi, „Petru I“. După „Calvarul“ iată acum „Petru I“. Tolstoi este la ordinea zilei..

■ Annie Girardot și Marlène Jobert interpretează rolurile titulare ale filmului „Juliette și Juliette“. Cele două Juliette sînt două pariziene întreprinzătoare care vor să fondeze un ziar.

■ La Roma, Liliana Cavani turnează un film despre perioada fascistă, intitulat „Portarul de noapte“. Protagonisti: Dirk Bogarde și Charlotte Ramping.

■ Diplomatul și aventurierul Moric Benovsky, care a cîndat Europa secolului al 18-lea, incurcînd și descurcînd multe ițe, a devenit eroul filmului „Vivat Benovsky!“, produs în colaborare de cineaști slovaci și maghiari.

■ Stanley Kramer va realiza pentru televiziune un interesant serial în zece episoade, cu evidente intenții educative pe care dealtfel apreciatul regizor și producător american nu și le ascunde niciodată. Serialul va re-lua zece procese celebre.

■ Asasinarea, acum zece ani, a fostului președinte John F. Kennedy a răscolit atît de profund conștiința americanilor, incit tragicul eveniment rămîne un subiect actual și azi. Regizorul David Miller îi consacră un film al cărui protagonist este Burt Lancaster.

arta
la arta arta
arta arta arta
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta arta

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica

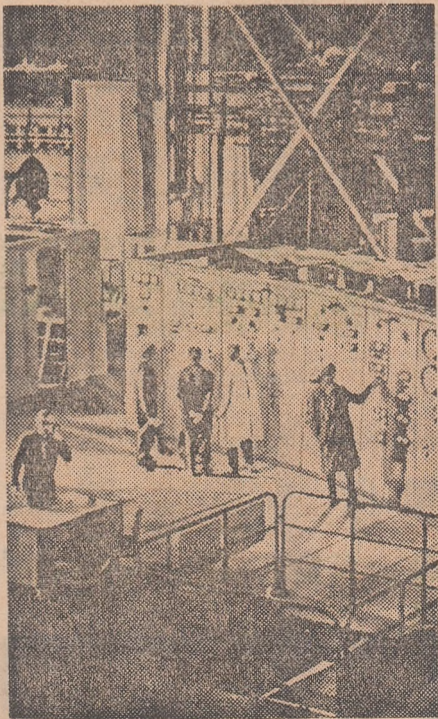

tot particule elementare. Și cu excepția unei singure proprietăți, e adevărat esențiale, sînt identice cu particulele „normale“.

Ele au fost obținute pe cale artificială în acceleratoare, unde li s-a studiat și proprietățile. Pe Pământ n-a fost descoperită încă nici o antiparticulă și nici nu e de așteptat să se afle. Deoarece într-un mediu de „particule“ antiparticulele nu au ce căuta.

În schimb, anul trecut fizicienii sovietici au putut dovedi, în stația cosmică „Proton I“, prezența citorva antiprotoni de origine cosmică. Altitudinea stației, de cîteva sute de kilometri, și aparatele folosite pentru detectare au exclus posibilitatea ca electronii să fi luat naștere în atmosfera terestră prin interacțiunile care au loc acolo. Descoperirea a contribuit la înțelegerea structurii materiei și la confirmarea legii simetriei. Conform acestei legi, numărul antiparticulelor din Univers ar trebui să fie egal cu acela al particulelor. Dar atunci ar trebui să existe undeva și galaxii compuse din antimaterie. Cum pînă atunci fuseseră găsite doar puține antiparticule, și acelea produse de om, valabilitatea legii putea fi pusă la îndoială. Prezența unor antiparticule de origine cosmică vine să o întărească.

Toate aceste date și presupuneri ridică o problemă extrem de interesantă: pot să existe atomi din antiparticule? Cel mai simplu antiatom ar trebui să se compună dintr-un an-

Sincrofototronul de la Dubna

tiproton în nucleu și un pozitron care să se învîrtească pe orbită în jurul celui dintîi. Marile institute de fizică atomică încearcă de mulți ani să obțină antiatomi și în ultimul timp au început să înregistreze succese. Astfel, în 1970, au fost găsiți antideuteriul și antiheliul 3. Iar anul acesta fizicienii de la Dubna și Serpuhov au demonstrat existența antitritiului (tritiul este un izotop greu al hidrogenului). În cadrul unei experiențe care a durat cîteva luni, ei au reușit să identifice cîteva nuclee de antitritiu.

TEST

Ce tip de atenție avem?

Prin intermediul experienței pe care o propunem mai jos putem descoperi cîteva particularități importante ale atenției noastre. Putem afla, de pildă, cît de repede obosim după un efort intelectual, cît de curînd ne „redresăm“ după o schimbare de situație, dacă avem o atenție constantă sau variabilă între anumite limite. Pentru efectuarea experienței nu avem nevoie decît de un ceas cu secundar, un creion și o foaie de hîrtie.

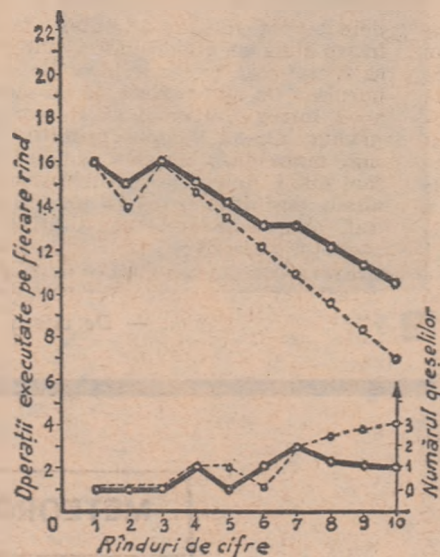
Cele două tabele cuprind cîte zece șiruri de cifre dispuse două cîte două una sub alta. Ni se cere ca în tabelul nr. 1 să facem suma fiecărei perechi și să continuăm cu adunarea și scăderea în tabelul nr. 2. Rezultatele le vom nota cu creionul sub fiecare pereche de cifre, păstrînd numai unitățile și lăsînd de o parte zecile. Dacă obținem, de pildă, suma 13, scriem numai 3.

Pentru toate adunările dintr-un șir de cifre se acordă 15 secunde. În acest interval de timp trebuie să căutăm să facem cît mai multe adunări, străduindu-ne evident să nu greșim. Cînd cele 15 secunde au expirat, trecem la șirul următor, chiar dacă n-am terminat operațiunile de pe rîndul respectiv.

După ce terminăm toate adunările din primul tabel, facem o pauză, considerată de noi suficientă, apoi trecem la tabelul nr.2.

O dată terminate și operațiile din tabelul nr. 2, procedăm la interpreta-

dresare* după o schimbare de situații. Iată și un model care ne arată cum să desenăm graficul.

Linia continuă reprezintă în grafic rezultatul calculelor din tabelul nr. 1, linia punctată rezultatul operațiilor din tabelul nr. 2. Pe axa absciselor trecem numărul rîndurilor din cele două tabele, iar pe axa ordonatei numărul

+ 6 8 7 4 3 2 4 7 6 2 1	5 6 2 3 1 6 8 4 3 9 6
+ 5 3 9 5 7 9 3 1 7 4 8	7 6 9 5 4 3 7 9 8 2 8
+ 3 4 3 4 4 6 2 6 4 4 7	3 4 8 9 6 7 2 9 8 7 4
+ 2 5 9 7 8 3 2 4 7 6 5	3 5 4 7 9 7 3 8 9 2 7
+ 3 8 5 9 3 8 4 2 6 7 9	3 7 4 7 4 3 9 7 2 9 7
+ 9 5 4 7 5 4 8 9 8 4 8	4 7 2 9 3 6 8 9 4 9 4
+ 9 5 4 5 2 6 7 3 7 6 3	2 8 6 5 9 4 7 4 7 9 3
+ 2 9 8 7 2 4 8 4 4 5 4	4 9 2 5 9 2 2 6 7 4
+ 9 2 3 6 3 4 7 8 9 3 9	4 8 9 2 4 2 7 5 7 8 4
+ 7 4 7 5 4 8 6 9 7 9 2	3 4 9 7 6 4 8 3 4 9 6
+ 8 6 3 7 6 9 2 9 4 8 2	6 9 4 4 7 6 9 3 7 6 2
+ 9 8 9 3 4 4 5 6 7 5 4	3 4 8 9 4 7 7 9 7 3 4
+ 5 8 5 7 4 7 2 6 9 3 4	7 4 2 9 8 4 3 7 5 8 3
+ 3 4 6 5 7 4 3 5 5 4 2	9 6 2 4 2 9 2 7 2 5 8
+ 5 2 3 9 3 5 3 2 8 2 9	8 9 4 2 8 7 8 5 4 3 5
+ 3 4 9 2 4 8 5 2 9 6 4	4 7 6 7 5 6 9 8 6 4 7
+ 4 9 6 3 4 9 4 8 6 5 7	4 9 3 2 4 7 4 9 8 3 8
+ 8 4 7 8 9 3 9 3 7 6 5	2 4 4 3 4 8 7 3 9 2 4
+ 5 7 3 7 6 7 3 5 2 8 4	6 9 3 5 1 9 4 6 2 7 8
+ 6 5 4 9 8 4 9 6 7 5 4	8 7 6 9 8 2 3 7 4 9 5

rea rezultatelor. Începem cu verificarea atentă a adunărilor și scăderilor. Dacă găsim greșeli, notăm numărul lor la sfîrșitul rîndului în care le-am găsit. Tot acolo scriem cîte operații am izbutit să facem în 15 secunde.

operațiilor și al greșelilor de fiecare rînd.

Dacă graficul desenat pentru tabelul nr. 1 seamănă cu cel reprodus aici ca model, adică numărul operațiilor făcute scade de la un rînd la altul, în

+ 3 4 3 4 4 6 6 2 4 4 7	3 8 4 8 9 6 7 2 9 8 4
+ 2 5 9 7 8 3 2 4 7 6 5	3 4 4 7 7 3 8 9 2 5 4
- 9 13 5 16 5 6 12 8 11 9 4	14 4 16 4 9 9 16 4 9 11 8
- 3 5 4 7 3 2 8 4 8 2 3	7 2 9 3 3 6 7 2 9 4 6
+ 9 5 4 5 2 9 6 7 3 7 6	3 2 9 6 5 9 4 7 4 7 9
+ 2 9 8 7 2 9 4 8 4 4 5	4 4 8 7 2 5 9 2 2 6 7
- 9 6 11 4 9 12 7 17 9 12 9	7 12 9 7 10 6 15 5 7 17 6
- 7 2 5 3 4 8 3 9 7 3 2	3 4 9 2 6 4 8 3 4 9 4
+ 8 6 3 7 6 6 9 2 9 4 8	2 6 9 4 4 7 6 9 3 7 6
+ 9 8 9 3 4 8 4 5 6 7 5	4 3 4 8 9 4 7 7 9 6 3
- 8 8 11 7 11 9 7 5 6 14 8	6 9 10 2 9 8 13 5 7 7 13
- 3 4 6 5 7 3 4 3 2 5 4	3 5 6 2 4 2 9 2 7 2 5
+ 5 2 3 9 3 4 5 3 2 8 2	9 8 9 4 2 8 7 8 5 4 3
+ 3 4 9 2 4 7 8 5 2 9 6	4 4 7 6 7 5 6 9 8 6 4
- 8 9 13 8 9 13 9 13 8 7 11	7 4 9 7 3 4 15 11 9 17 3
- 4 4 7 3 4 4 3 9 3 2 5	5 2 4 3 2 4 8 7 3 9 2
+ 6 4 8 2 4 9 1 2 7 8 3	6 7 3 2 4 5 9 6 7 3 6
+ 2 7 3 5 3 7 8 9 4 5 9	4 1 5 3 8 7 8 2 4 1 5
- 9 7 15 9 17 13 4 7 17 11 5	9 14 12 8 6 17 18 7 11 16 12
- 3 6 8 1 6 9 2 5 3 8 3	6 5 7 2 4 9 3 2 4 7 9

Notînd cele două numere sub formă de fracție, putem obține, de exemplu, rezultatul 1/16, în care 1 indică greșelile, iar 16 operațiile executate.

La sfîrșit desenăm un grafic al adunărilor și scăderilor pe de o parte și al greșelilor pe de altă parte. Acest grafic ne ajută să apreciem puterea noastră de muncă, gradul de stabilitate a atenției și capacitatea de „re-

șea” după o schimbare de situații. Înseamnă că avem sistemul nervos ușor istovit, puterea de muncă diminuată la solicitări mari. Dacă graficul cu rezultatele tabelului nr.2 coboară mai brusc decît graficul pentru tabelul nr. 1, înseamnă că ne „comuțăm“ greu atenția de la un lucru la altul, că avem o gîndire leneșă. În acest caz crește și numărul greșelilor față de tabelul nr. 1.

Dacă cele două grafice au poziție orizontală și greșelile sînt minime sau chiar inexistente ori numărul lor nu crește spre sfîrșitul operațiilor, avem dovada stabilității atenției, a capacității noastre de a ne adapta ușor atenția la situații noi.

În sfîrșit, există și o a treia variantă: viteza operațiilor crește de la un rînd la altul, iar cele două grafice seamănă cu niște linii ascendente. Această situație dovedește că după oarecare antrenament cu primele șiruri de adunări, începem să lucrăm mai bine în următoarele, că avem o atenție constantă și ne „comuțăm“ ușor de la o problemă la alta.

CHIMIE

Radiațiile îmbunătățesc țesăturile

În ultimii ani s-a constatat că radiațiile îndreptate asupra materialelor plastice declanșează reacții chimice care modifică proprietățile celor din urmă, de cele mai multe ori în sens favorabil. În urma acestui tratament, materialele nu devin radioactive, ci rămîn deci perfect inofensive. Noul domeniu de cercetare, care a început să ia amploare în țări industriale ca Uniunea Sovietică, Japonia și S.U.A., a și căpătat un nume: radiochimie. În primul moment radiațiile dau naștere la radicali liberi — grupuri de atomi cu o valență disponibilă, gata deci să reacționeze în diverse feluri. Stabilirea unor legături chimice între macromolecule, prin intermediul radicalilor, duce la formarea unei structuri reticulare în materialul iradiat. În felul acesta crește rezistența materialului la temperaturi ridicate, la solvenți și la substanțe corozive. Efectul radiațiilor a și început să fie

„Iradierea“ permite schimbarea calităților textilelor în sensul dorit.

folosit pe scară mare. Iradiind poli-etelina, de pildă, — din care, după cum se știe, se fabrică o gamă largă de produse, inclusiv articole de uz casnic, — se îmbunătățește comportamentul obiectelor la căldură.

O variantă extrem de importantă a procedurii servește la producerea de materiale „contractile“, care scad în volum cînd sînt încălzite. De exemplu, dacă se ambalează alimente în pungi contractile, care apoi se încălzesc, foaia de plastic se micșorează și îmbracă strîns conținutul pachetului. În felul acesta se reduce volumul produselor de transportat.

Dar radicalii care apar în urma iradierii mai au o proprietate remarcabilă: ei determină polimerizarea monomerilor (cele mai mici unități ale materialelor sintetice). Apărînd în diverse puncte ale unei macromolecule, radicalii profită de valența liberă pentru a „agăța“ de macromoleculă catene laterale. Acestea provoacă o profundă modificare a proprietăților materialelor plastice. Calitățile textilelor pot fi astfel schimbate în sensul dorit, cu condiția ca monomerii destinați polimerizării să fie judicios aleși. Materialele obținute se deteriorează mai puțin la purtare și în același timp reclamă mai puțină îngrijire. Textilele pot dobîndi o mai mare capacitate de absorbție a umezelii, de pildă, ceea ce le face mult mai agreabile și mai sănătoase la purtare. Concomitent se simplifică procesul de vopsire a fibrelor sintetice. În sfîrșit lucrul cel mai important, țesăturile obținute din fibre iradiate nu se mai încarcă cu electricitate statică, deci nu mai „pișcă“ și nu mai scot scînteii cînd sînt dezbrăcate.

Poșta medicului

NICOLESCU NICOLAE — Ploiești : În problema care vă interesează vă puteți adresa fie Institutului de Medicină Internă Prof. Dr. Lupu (Spit. Colentina), fie Institutului de Oncologie (Spit. Filantropia) din București.

SANDU PRUNCU — Bistrița-Năsăud : Citind și recitind lunga dv. scrisoare, analizând istoricul complexului de boli pe care ni-l relatați, ne-am dat seama că ați parcurs exact invers drumul preconizat de celebrul umorist englez Jerome K. Jerome, care spunea : „Cea mai mare bătaie de cap ne-o provoacă la tinerețe inima, la maturitate creierul, iar la bătrânețe ficatul“. Tratamentul pe care îl urmați este foarte corect și nu avem nimic de adăugat, doar că ar trebui să faceți permanent controlul protrombinei și nu „din cind în cind“.

SAVEANU I — București : Sechelele virozelor pulmonare, pentru că probabil că virusul gripal este „vinovatul“ de aceste discrete și sicioase complicații pleuropulmonare (pleurite, inflamații ale hilurilor, scizurite etc) sînt de lungă durată. Pentru a le înlătura este nevoie de un trai cumpătat, cu respectarea orelor de odihnă, o vitaminizare pe cale naturală și sintetică (vitamina C efervescentă, B₁, B₂, B₆, Complex B), eventual chiar o cură de Izoniazidă (preventiv!). Împotriva tusei iritative: 5-6 seșine cu aerosoli de Streptomycină + Hidrocortizon (cite o fiolă/seșină).

KLARA SEBOK — București : „Suițele roșii aglomerate, ce tind spre culoarea vinată albastră“ sînt deocamdată varicozități și nu varice, dar constituie totuși un semnal de alarmă ! Ca să preveniți formarea varicelor puteți întrebuința Glyvenol sau Veinotrop, și în același timp e bine să vă faceți masajele ușoare în sensul circulației venoase (de jos în sus) cu pomada Lasonil. De asemenea, faceți zilnic gimnastică pentru ameliorarea circulației în poziția culcat pe podea, ridicînd picioarele alternativ de 10-15 ori, de trei ori pe zi (mişcări de pedalare). Sporturile cele mai indicate sînt înotul și ciclismul, care pot servi chiar ca „medicamente“ împotriva varicelor. Efecte salutare pot avea și dușuri corporale alternative reci și calde, precum și băi de sare pentru picioare de 15-20 minute (20 g sare la un litru de apă).

VILCU TAMARA — București : CRAI SOFIA — Alba Iulia : Cititi răspunsul dat sub Klara Sebok — București.

VICTOR ULEA — Urziceni, jud. Hunedoara : N-am înțeles sensul întrebării dv. Dacă vi s-a diagnosticat o hipotonie veziculară, de ce ar fi necesară colecistectomia, intervenție chirurgicală impusă de obicei de prezența unor calculi în colecist ? Iar dacă dv. suferiți într-adevăr de o colecistită calculoasă, (simptomele descrise pledează pentru acest diagnostic), vă asigurăm că extirparea vezicii biliare este acum în general mult mai bine suportată decît la o vîrstă mai înaintată, iar perioada de „adaptare“ e mult mai scurtă, firește cu condiția de a respecta un anumit regim de viață și alimentar postoperatoriu.

„O VIITOARE MAMĂ“ — București : 1) Definiția aderențelor postoperatorii este următoarea : „Formațiuni interviscerale sau visceroparietale (adică între organe sau între organe și pereții abdominali, toracici), de obicei multiple, rezultate din organizarea coniuctivo-vasculară a fibrinei“ Pentru înlăturarea lor este nevoie uneori de o nouă intervenție chirurgicală. Durerile abdominale, balonarea pe care le acuzați credem că se datorează mai degrabă unei aerofagii și nu unor aderențe „post-rezariene“ 1-2 drajeuri de Triferment în timpul mesei, 1-2 comorimate de Carbo medicinalis, după mese, eventual 1x3 cpr. Mexaform/zi vor elimina (sau ameliora) gazele, care presează probabil colonul ; 2) Într-adevăr, sarcina este de foarte multe ori un biostimulator general al organismului și ar putea „vindeca“ și aceste tulburări ; 3) În sarcinile avansate iradiatiile heliomarine sînt contraindicate ; 4) Dacă găsiți undeva colecția completă a revistei noastre, vă rugăm să ne înștiințați și pe noi !

TRAIAN SURCEA — Boldești : Asa cum am mai arătat în pagina noastră medicală există cercetări care demonstrează că siliciul conținut în ceapă are influență pozitivă elasticitatea arterelor, consistența și durabilitatea lor, fiind deci indicat în tratamentul arteriosclerozei. Dacă nu există alte contraindicații medicale (colită ulcer etc) se recomandă o cură constînd din : 5 zile cite o ceapă în greutate de 30 g (în trei „prize“ a cite 10 g). În următoarele 5 zile „doza“ totală va crește la 45 g, după încă 10 zile la 60 g, iar ultimele 10 zile de 3 ori pe zi cite 30 g. După această cură, ceapa va putea fi consumată normal în mîncare. Dacă vă place acest aliment puteți deci încerca ! În fond „cură de ceapă“ îndeplinește o „poruncă“ de bază a practicii medicale : „Primum non nocere“ („mai întîi să nu faci rău“ — dacă „face“ bine, ne veți comunica dv și ceilalți partizani, ai „curei de ceapă“).

I.M.S. — Brașov : Deontologic vorbind, nu avem dreptul de a răspunde la întrebarea dv !

— De cîteva zile știam că iar au să m-apuce durerile!

METEOROPATOLOGIE

Buletinul meteorologic anunță... reumatismele

Corelațiile dintre durerile reumatice și schimbările de vreme au fost intuite mai de mult, reumatismul fiind într-adevăr una dintre bolile cu cel mai cunoscut meteorotropism. Se mai știe, de asemenea, că frigul și umiditatea crescută favorizează apariția stărilor și bolilor reumatice.

De multe ori, așa-zisele „răceli“ care apar frecvent primăvara și toamna se însoțesc și ele — și uneori se prelungește — cu stări reumatice dureroase fie la articulațiile genunchilor și gleznelor, fie la nivelul coloanei vertebrale. Cine n-a auzit măcar de înțepenirea cefei sau blocarea coloanei lombare (lumbago) după o expunere la un „current“ de aer rece ! Adeseori, bolnavii cu artroză sau spondiloză prevestesc schimbarea vremii, chiar atunci cînd cerul e senin și nimic nu lasă să se întrevadă că timpul se va schimba.

Firește, toate acestea își găsesc explicația în presiunea atmosferică, a cărei variabilitate se răsfrînge asupra presiunii din articulații. Mecanismul producerii reumatismului se explică în aceste condiții prin scăderea rezistenței la infecții, prin înmulțirea și răspîndirea mai ușoară a microbilor, tulburarea mecanismelor de termoreglare, mai ales la persoanele cu o adaptare dificilă la timpul rece. De asemenea, la reumatici se mai constată disfuncții endocrine, astenie etc. Bolnavul încearcă senzații de apăsare, de înțepenire, ameteli, furnicături și chiar oarecare nevrozitate.

La ceafă poate să apară o senzație de apăsare însoțită uneori de stări migrenoase, ceea ce creează bolnavului impresia că un cerc îi strînge capul. De foarte multe ori, durerea se prelungește de la temple pînă deasupra ochilor. Deși toate aceste simptome sînt extrem de neplăcute, ele sînt — de obicei — trecătoare, iar repetarea lor din cînd în cînd creează fiecărui bolnav o experiență proprie în prevederea condițiilor și a timpului cînd urmează să aibă loc schimbarea factorilor atmosferici.

Dar starea de încărcare electrică a atmosferei mai influențează și schimbările care au loc la nivelul celulelor și al țesuturilor corpului omenesc. De aici, diferitele senzații de oboseală, crampe la nivelul mușchilor și chiar spasme musculare. Senzația de durere și chiar de „gheară“ în dreptul inimii declanșează o mare neliniște nervoasă ; din cauză că nu poate să doarmă, bolnavul devine irascibil, își pierde buna dispoziție și își reduce simțitor activitatea productivă. Alteori o spondiloză cervicală este însoțită, la schimbarea vremii, de o creștere a tensiunii arteriale. Ridicarea tensiunii arteriale este suportată în mod diferit de bolnavi. Sînt unii bolnavi care, la o creștere mică a tensiunii arteriale, încearcă senzații foarte neplăcute — dureri de cap, amoteli în mîini, stări nervoase. Alții, dimpotrivă, suportă destul de bine hipertensiuni arteriale de 200-220 mm. La baza acestor fenomene se află și capacitatea de acomodare a organismului față de încărcarea electrică a atmosferei.

mului față de încărcarea electrică a atmosferei.

Dacă presiunea atmosferică și încărcarea electrică, la care se asociază unele fenomene electro-magnetice, influențează mai ales presiunea din articulații și schimburile între diferitele țesuturi din jurul articulațiilor, umezeala acționează însă — după cum spuneam — asupra mecanismelor de apărare ale organismului. În cazul cînd expunerea la umezeală este însoțită și de frig, aparatul circulator periferic se acomodează mai greu. Golirea micilor artere periferice și schimburile de la nivelul țesuturilor se fac cu mare greutate, ceea ce permite unor microbi (de obicei „oaspeți“ firești ai organismului) să devină activi. Acești microbi declanșează infecții ale aparatului respirator superior, iar în unele cazuri microbi din familia streptococului — așa-ziii streptococi beta-hemolitici — provoacă amigdalite și angine ce sensibilizează la distanță articulațiile. În condițiile țării noastre, cu veri calde și toamne și ierni umede și reci, senzația de frig pe care o simțim adeseori la picioare poate favoriza declanșarea puseurilor reumatice. Trebuie să mai luăm apoi în considerare și variațiile atmosferice din timpul primăverii și toamnei. Purtarea de îmbrăcăminte corespunzătoare, în raport cu variațiile de temperatură din cursul zilei, ne poate proteja însă împotriva neajunsurilor produse de capriciile vremii.

Combaterea imediată a infecțiilor intercurrente reduce din influențele negative ale frigului și umezelii. În fine, o alimentație bogată în vitamine și săruri minerale, prin consumarea de fructe, legume și zarzavaturi este o altă armă eficientă în lupta de apărare a organismului împotriva infecției reumatismale.

DISCUȚII

În apărarea DDT-ului !

Alarma dată de unii specialiști împotriva utilizării DDT-ului — pe care îl socotesc vinovat de nenumărate deformații genetice — a găsit în persoana profesorului Norman E. Borlaug, laureat al premiului Nobel pe anul 1970, un contestatar vehement. El califică „alarma anti-DDT“ drept „o isterie“ care ar putea fi fatală întregii omeniri. „Dacă s-ar interzice agricultorilor folosirea acestei substanțe, umanitatea ar muri nu din cauza unei intoxicații chimice, ci pur și simplu de foame“. Interzicerea produselor insecticide ar avea — afirmă profesorul Borlaug — conse-

esculap
esculap esculap
sculap esculap escula
lap esculap esculap esu
, esculap esculap esculap
iculap esculap esculap escu
ap esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

cințe fatale asupra producției agricole și ar lovi, mai ales, țările care sînt la începutul dezvoltării lor și au cel mai mult nevoie să valorifice terenuri pînă acum necultivate. Dacă producția mondială de cereale ar crește numai cu 30%, — amintește Borlaug — problema îndestulării întregii lumi ar fi rezolvată cel puțin pînă în anul 2000. De aceea este absolut indispensabil să se folosească în continuare insecticide clasice, chiar dacă ele nu izbutesc să distrugă totalitatea paraziților, ci numai între 80 și 90% din dăunătorii agriculturii.

Prof. Borlaug afirmă că DDT-ul este nu numai un protector eficient al culturilor, dar a jucat și un rol hotărîtor în stingerea epidemii de malarie în unele țări africane. Nici un produs din lume, declară savantul, n-a contribuit atît cît a contribuit DDT-ul la ajutarea populațiilor din țările în curs de dezvoltare pe plan sanitar, economic și social. Pentru toate acestea el se opune, deci, ca specialiștii ecologi să propună interzicerea DDT-ului, întrucît această măsură ar leza în mod grav interesele unor populații care au stringentă nevoie de un plus de produse agricole.

SĂ REȚINEM !

Banii nu au miros, afirma un împărat roman. În schimb au microbi ! Examinarea microscopică a 150 de monede și a 50 de bilete de bancă a dus la constatarea că 13 la sută dintre monede și 42 la sută dintre biletele de bancă erau contaminate cu stafilococi patogeni.

Un pahar cu o băutură caldă seara, la culcare, micșorează agitația din timpul somnului și prelungește durata acestuia, în special la persoanele în jur de 50 de ani. Această ameliorare a somnului este mai accentuată către dimineață și crește pe măsura repetării băuturii calde.

Savanți sovietici au arătat că organismul omenesc se poate apăra împotriva zgomotului folosind unele culori. S-a stabilit astfel că fiecare intensitate de zgomot are o culoare „absorbantă“, care poate micșora cu cîteva decibeli efectul undelor sonore. Pentru combaterea zgomotelor înalte, s-au dovedit foarte eficiente tonurile reci albastru-verzui.

Unghiile moi trebuie frecate zilnic cu zeamă de lămîie pentru a se întări. Dacă se rup, vor fi unse seara cu glicerină boraxată, iar peste noapte cu lanolină.

BIRMANIA

Ciudatele sate acvatice de pe Inle

După atmosfera înăbușătoare din Rangoon și după drumul lung, prăfos, pe care-l străbătusem ca să ajungem la lacul Inle, în sfârșit respirăm ușurați. Căci aerul din preajma lacului era proaspăt, tare, agreabil la inspirat. Lacul, mai exact canalul care duce spre el se ivise brusc în fața noastră. Chiar pe canal se înălțau, sprijinite pe piloni, niște căsuțe. Lângă chei se legănav bărci lungi și înguste cu motor. Tot grupul nostru, în total 25 de inși, a încăput în două asemenea bărci.

Munții și norii se oglindeau în apa limpede a lacului Inle, iar în jur era o liniște desăvârșită, încât ni se părea că am fi singurii oameni prin părțile acelea. Dar nu, nu eram singuri. La un moment dat am zărit o mică ambarcațiune care venea din direcția opusă. Cîrmaciul stătea într-un picior, iar cu celălalt manevra o vislă înaltă pe care sprijinea ușor cu mina.

— Ce-i cu acrobatul ăsta? am întrebat parcă într-un glas.

— A, e unul din faimoșii vislași de pe lacul Inle, ni s-a răspuns.

Am înșfăcat imediat aparatele fotografice. În barca încărcată pînă la re-

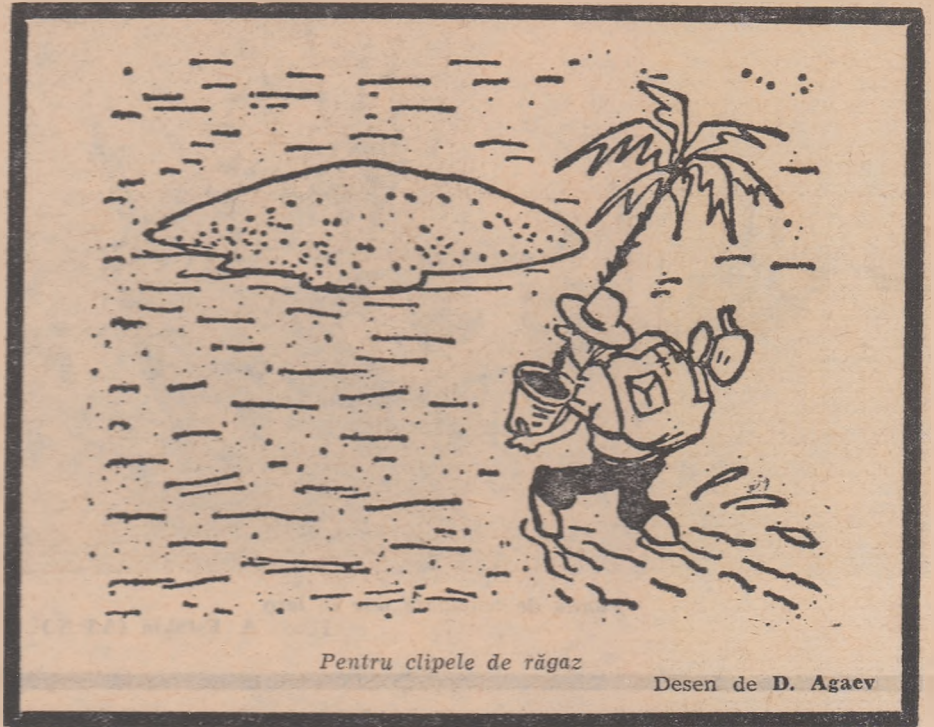
lor, extrem de mică, pe care încap numai câteva colibe din bambus. Or, locuitorii trebuie să mai și semene orez, bob, susan. De aceea îi sporesc mereu suprafața. De fapt insularii plutesc tot timpul, chiar și cînd stau acasă.

— Adică?

— Insulele sînt plutitoare. Inle e un lac cu insule plutitoare, în care fiecare palmă de pămînt e cultivată. Cînd o fată se mărită, părinții îi dau ca zestre o fișie din insula lor pe care mireasa o duce în casa mirelui. Căci, cu toate că trăiesc pe apă, insularii prețuiesc mult valoarea pămîntului.

La un moment dat, ne-am apropiat de câteva sate plutitoare. Pe insulele miniaturale care se legănav încet pe apă, amintind de niște fluturi din colecția unui naturalist, creșteau roșii și varză.

Pe măsură ce înaintam, insulele deveneau tot mai mari. Acum nu mai pluteam pe lac, ci pe ulicioarele unor sate. Femeile spălau rufe, clătindu-le în apă chiar de pe pragul caselor. Pretutindeni se vedeau bărci — cu femei și copii mici; dacă numărul bărcilor va continua să crească, curînd pe străduțe-

Pentru clipele de răgaz

Desen de D. Agaev

— Multe. Ceainice, cuțițe, unelte agricole, foarfece etc. Dar, în afară de meseria de bază, în fiecare casă se mai practică și alte meserii.

— Fiecare sat trăiește numai din ce produce el?

— Nu, locuitorii fac negoț între ei și pe lac se organizează târguri mari, ca la Rangoon. Cred că fata asta se duce la bazar.

În stînga noastră am văzut o fată într-o barcă încărcată vîrf cu sandale.

— Dar ce rost are să faci negoț cu sandale pe lac? am întrebat iar nedumerit.

— Cererea de sandale e aici la fel de mare, dacă nu chiar mai mare decît la Rangoon — mi-a răspuns zîmbind unul din însoțitorii.

Nu uitați că fără sandale costumul birman e incomplet. Nici un birman care se respectă nu se duce în vizită sau după treburi decît îmbrăcat după toate regulile artei. Și apoi sandalele sînt absolut necesare cînd oa-

menii merg la pagodă, cu toate că la intrare ele trebuie scoase... În sfîrșit, cînd la Rangoon scapi un lucru din mină te apleci și-l ridici de jos. Dar dacă pierzi ceva aici, pe lac? S-a dus pe apa simbetei. Vă asigur că pe fundul lacului sînt mai multe sandale decît în barca acestei fete...

După un timp bărcile noastre au ieșit iar în larg. Am trecut din nou pe lângă vislași singuratici și pe lângă niște prăjini de bambus așezate în șiruri lungi cît vedeai cu ochii.

— Sînt hotarele „ogorelor” de pescuit, mi s-a spus. Fiecare sat pescuiește numai pe „ogorul” lui. Vedeți ce multe sînt?

Lîngă un „stîlp de hotar” se afla o barcă cu un pescar foarte norocos, căci chiar în fața noastră a scos din apă un năvod plin cu pește.

Am plutit așa pînă cînd munții și palmierii zvelți profilau pe fundalul cerului au început să se întunece. Satele pe lîngă care treceam, cu ulițe acvatice și cu colibele lor de bambus, insulele plutitoare amuțiseră parcă. De altfel, cînd bărcile noastre au acostat la chei era întuneric beznă.

A. Dranov

GADELUPA

Turism, ananas și banane...

Alcătuît din insula Guadelupa și alte 7 insulițe, dintre care cele mai importante sînt Marie-Galante, Saint-Martin, Désirade și Saint-Barthélemy, grupul insular Guadelupa — din Antilele Mici

— beneficiază deopotrivă de solicitudină istoricilor, arheologilor și a turiștilor. Insulele sînt dispuse în formă de fluture. Două dintre ele, cele mai mari, sînt despărțite printr-o strîmtoare îngustă. Se crede că Guadelupa a fost numită așa de Columb care a descoperit-o la 3 noiembrie 1493, cu prilejul celei de a doua călătorii în Indiile de Vest. Dar istoricii n-au ajuns totuși la o concluzie unanimă asupra originii numelui ei. Unii afirmă, de pildă, că Columb a numit insula „Agua de Lopez”, în cinstea unui scriitor spaniol din vremea aceea. După altă versiune, numele insulei ar veni de la cel al Sfintei Fecioare Guadelupa Estremadura, pe care o venera Columb...

Arhipelagul Antilele Mici a început să fie locuit — cum atestă descoperirile arheologice — la sfîrșitul secolului II — începutul secolului III de tribul indian arawak, venit acolo de pe actualul teritoriu al Venezuelei. El se îndelneticea cu agricultura și pescuitul și cu unele meșteșuguri. Prin secolul X a fost însă exterminat de caribu, un trib indian războinic.

Pînă în secolul XVI, Guadelupa n-a atras atenția europenilor. În 1515 și 1520 spaniolii au încercat să se stabilească în Guadelupa, dar caribu au fost atunci mai tari decît ei. Invazia europenilor a început abia în secolul XVII. În 1635, Guadelupa a fost declarată posesiune a regelui Franței. Ciocnirile armate între cuceritorii și caribu au durat cinci ani. În 1640, indienii care au supraviețuit au părăsit Guadelupa, găsindu-și adăpost într-o insulă vecină, Dominica, unde au format o comunitate care există și acum.

În secolul XVII au fost întemeiate în Guadelupa primele orașe. Basse-Terre, cel mai vechi dintre ele, a fost înființat de guvernatorul Charles Well, un om întreprinzător care se ocupa cu cultivarea și prelucrarea trestiei de zahăr. Condițiile climatice favorizau această cultură, dar lipsea mina de lucru. Așa s-a născut ideea „importului” de negri din Africa, care au fost transformați în sclavi pe plantații. Încît negrii și mulatrii alcătuiesc acum majoritatea populației care se cifrează la 350 000 de locuitori.

În secolul XVIII Guadelupa a fost stăpînită cînd de englezi, cînd de francezi. Pentru a promova comerțul englezii au construit portul Pointe-à-Pitre, care a rămas singura mărturie a dominației lor după ce Guadelupa a devenit definitiv posesiune franceză. Acum Pointe-à-Pitre, orașul cel mai populat din insulă (50 000 de locuitori), capătă pe zi ce trece un aspect tot mai modern.

Una din cele mai importante surse de venituri ale acestui departament de peste mări al Franței este turismul, care se situează înaintea exportului de ananas și banane. Căci dacă natura a lipsit insulele de mineruri și alte materii prime necesare dezvoltării industriei, ea le-a înzestrat în schimb din belșug cu păduri — care le-au adus supranumele de „raiu verde” — și alte nenumărate locuri de o mare frumusețe, neatîns încă de mina omului. Dar, bineînțeles, pliantele turistice mai exaltă și soarele strălucitor de ale cărui raze puternice omul se poate adăposti la umbra cocotierilor, valurile de smarald care se sparg de pitorești recife de corali, plajele cu nisip aurii...

Insula e străbătută de un lanț muntos tăiat de albiile adînci ale unor râuri. Altitudinea maximă este de 1484 m, în vulcanul Grande Soufrière, înconjurat de păduri tropicale. E așa-numitul „parc natural din Guadelupa”, cu o suprafață de 25 000 de hectare.

(După „Za rubejom”)

Unul din originalii vislași...

fuz cu mîl, cu spatele la vislașul acrobat, se afla o femeie cu un turban din prosop alb; nu dădea nici cea mai mică atenție iscusinței cîrmaciului. Iar acesta, zvelt, cu pielea arămie și trupul musculos strălucind în soare, cioplit parcă din același lemn cu barca, vislea calm, fără să-și piardă o clipă echilibrul, sprijinit numai într-un picior.

Ceva mai departe am văzut mai multe asemenea bărci. Vislașii stăteau într-un picior, ca berzele, aproape nemișcați, și numai vislele înalte se aplecau la intervale regulate cufundîndu-se în apă. În bărci era o activitate febrilă.

— Ce fac acolo?

— Scot mîl.

— De ce?

— Ca să-și mărească insula. Oamenii duc mîlul acasă și-l adaugă la insula

le acvatice se vor produce gituri, căci circulația nu este, evident, reglementată.

La cererea generală barca noastră a oprit lîngă pragul unei colibe. Unul din însoțitorii birmani s-a prins de o prăjină de bambus și a urcat imediat în casă. Mărturisesc însă că nouă nu ne-a fost deloc ușor să-i urmăm exemplul. Sînt convins că i-am distrat copios pe insulari cu încercările noastre stîngace de a ieși din barcă și a urca treptele de bambus, fără a ne pierde echilibrul și demnitatea.

— Bambusul e un material universal, ne-au explicat însoțitorii noștri birmani. Acum stați pe o podea de bambus, pe o rogojină de bambus și mincați turte dintr-o farfurie de bambus.

— Din el se mai lucrează vase, cutii, coșuri, a intervenit gazda.

— Tăvi, cofe, umbrele, pălării, undițe, capcane pentru pește și lălăngi pentru vaci, a adăugat altcineva.

— Scaune, storuri, călimări, pipe, evantaie, piepteni, jucării, a observat un altul.

— Hirtie, catarge, poduri, plute, conducte de apă.

— Mlădițele tinere sînt mincate crude, din semințe se face piine, iar din tulpini zahăr.

— Dar și casele — acoperișurile, pereții, podelele, tavanurile, ferestrele — sînt tot din bambus.

Apoi gazda ne-a spus că vizavi de casa lui era un magazin unde se vindeau pereți de bambus.

— Fiecare familie are o meserie anume? I-am întrebat pe unul din însoțitorii după ce am pornit iar cu barca pe strîmtele străduțe acvatice.

— Nu, de obicei locuitorii unui sat practică o singură meserie. Acesta, de exemplu, este un sat de țesători. Satul vecin are fierari.

— Fierari? Dar ce lucrează ei de vreme ce totul în jur e confecționat din bambus?

globe
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

CASA PRIETENIEI ROMÂNNO-SOVIETICE — BUCUREȘTI

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR în perioada 27 octombrie—1 noiembrie 1973

Simbătă 27 octombrie, ora 19: Ciclul: „Știința în dialog cu societatea”. Discuție la masa rotundă: „Sursele de poluare și combaterea lor (Protecția tehnico-științifică și sanitară a mediului)”. Participă: prof. dr. Th. I. Riga; prof. univ. dr. ing. Iosif Drimuș; dr. docent Liciniu Ioan Ciplea. Discuția va fi condusă de ing. Nicolae Teodosie, secretarul Comisiei de combatere a poluării a Academiei R. S. România. Urmează filmul documentar „Toate apele duc la Ciunget” și un film artistic.

Duminică 28 octombrie, ora 10,30: Manifestare pentru tineret. Ciclul: „Tinerete, năzuințe, idealuri”. Conferința: „Un țel pasionant — făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate”. Va vorbi Narcisa Fornea Mazilu, cercetător științific la Institutul de științe pedagogice. Urmează filmul documentar „Să treacă vara” și un film artistic.

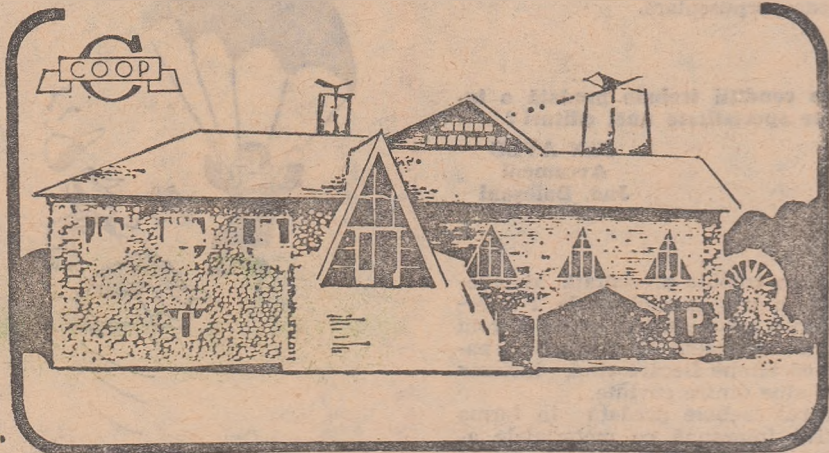
Ora 19: Ciclul: „Morală în sfera de competență a opiniei publice”. În dezbateri: „Abdicarea de la principalitate — o poartă deschisă necinstei”. Va vorbi Ionela Cornescu, judecător la Tribunalul Suprem. „Comportarea civilizată — o expresie a noilor relații sociale”. Va vorbi conf. univ. Gheorghe Berescu, șef de departament la Institutul de științe politice și de studiere a problemei naționale. „Cetățeanul și sentimentul responsabilității sociale”. Va vorbi Costin Ștefănescu, redactor-șef al revistei „Tribuna școlii”. Urmează filmul documentar „Despre omenie” și un film artistic.

Marti 30 octombrie, ora 19: Simpozion: „Dezvoltarea continuă a potențialului economic al Uniunii Sovietice”. Vor vorbi: Marin Stănică, director în Direcția centrală de statistică; prof. univ. dr. ing. Vasile Nițu, director tehnic al Institutului de studii și proiectări energetice; conf. univ. dr. Ion Velcea, vicepreședinte al Societății de științe geografice din R. S. România. Urmează filmul documentar: „Lunohod 1” și un film artistic.

Miercuri 31 octombrie, ora 19: Ciclul: „Țările socialiste — orizont contemporan”. Seară culturală: „Impresii din R. S. Cehoslovacă”. Va vorbi Dic Baboian, ziarist. Urmează filmul documentar „Artistul nevăzut” și un film artistic.

Joi 1 noiembrie, ora 19: Ciclul: „Ideologie și construcție socială”. În dezbateri: „Valorificarea tradițiilor naționale și sociale progresiste”. Va vorbi dr. Nicolae Copoiu, secretar științific al Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. „Drumul României de azi — timp al zidirii de țară”. Va vorbi conf. univ. dr. Cezar Basno. „Națiunea socialistă — factor de progres al contemporaneității”. Va vorbi dr. Ion Iuga. Urmează filmul documentar „Pentru o cauză dreaptă” și un film artistic.

HANUL ȘURIANUL

În județul Alba, s-a deschis, de curind, o nouă unitate turistică a cooperației de consum: HANUL ȘURIANUL, pe Drumul național 7, la km 348 (între Sebeș-Alba și Deva).

Hanul are la parter o cramă, iar la etaj un restaurant elegant care servește o gamă bogată de preparate culinare — „specialități ale casei”.

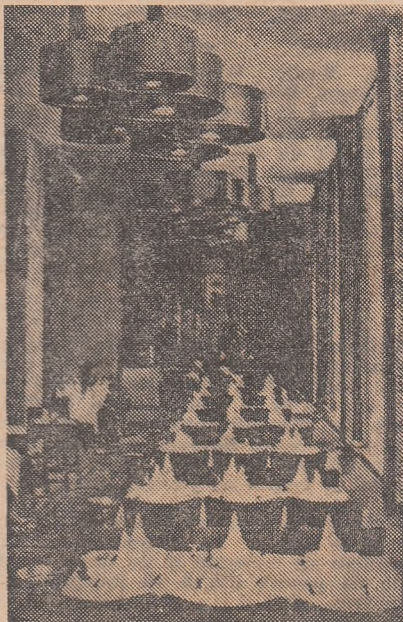
Cazare în căsuțe prevăzute cu grupuri sanitare proprii și încălzire centrală.

Unitatea este deschisă în orice anotimp.

REVELION '74

364 DE NOPTI ÎNTR-UNA SINGURĂ!

NOAPTEA BUNEI DISPOZIȚII, A ANTRENULUI, A UNEI AMBIANȚE PLĂCUTE ȘI BINEÎNȚELES A... SURPRIZELOR. POATE FI PETRECUTĂ ÎN UNA DIN UNITĂȚILE ÎNTRINDERII DE TURISM, HOTELURI ȘI RESTAURANTE BUCUREȘTI:

- ATHENÉE PALACE
- AMBASADOR
- BUCUREȘTI
- NORD
- LIDO
- BUCUR
- UNION
- VICTORIA
- CINA
- TURN
- DEBARCADER
- PĂDUREA BĂNEASA
- PARCUL PRIVIGHETORILOR

la barurile

- CONTINENTAL
- MELODY

sau la

- COMPLEXUL SNAGOV SAT.

INFORMAȚII ȘI ÎNSCRIERI LA DIRECȚIA RESTAURANTELOR DE MAI SUS.

ELEVI!

Plătind numai 1 — 2 lei pe lună

vă asigură pentru URMĂRILE ACCIDENTELOR...

Iată câteva caracteristici ale asigurării de accidente a elevilor:

- sînt asigurați elevii cursurilor de zi,
- indiferent de vîrsta lor, starea sănătății,
- sau gradul de invaliditate;
- sumele asigurate sînt între 5 000 și 10 000 de lei sau dublu ori triplu acestor sume (la alegere);
- ADAS plătește suma asigurată pentru urmările accidentelor întimplabile în perioada valabilității contractului de asigurare, în orice loc și cu orice ocazie, inclusiv în timpul vacanțelor;

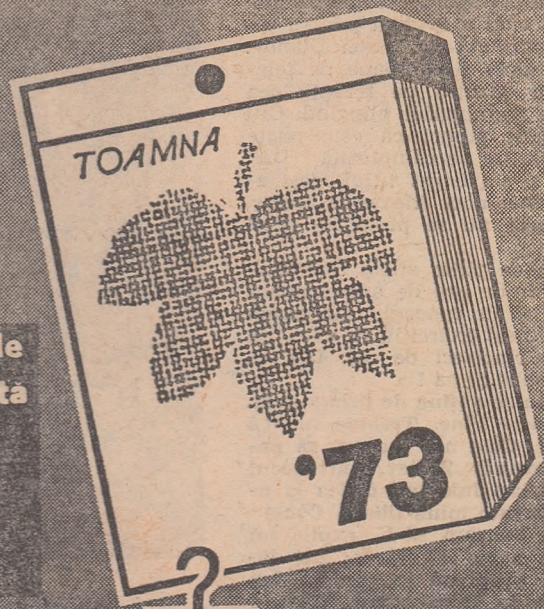

— durata asigurării este de 6 luni sau 1 an;

— dacă elevii au împlinit vîrsta de 16 ani, declarația de asigurare este semnată de ei înșiși. Pentru ceilalți elevi, declarația e semnată de părinți sau de tînorii.

PENTRU ÎNCHEIEREA ASIGURĂRII VĂ PUTEȚI ADRESA RESPONSABILILOR CU ASIGURĂRILE DIN ȘCOLI, AGENȚILOR ȘI INSPECTORILOR DE ASIGURARE SAU — DIRECT — ORICĂREI UNITĂȚI ADAS.

Magazinele vă așteaptă cu cele mai noi modele de sezon

CONFECTII de toamnă

TAIOARE
PARDESIE
COSTUME
TRICOTAJE
ÎNCĂLȚĂMINTE

Acest cuvânt dulce, campioană...

Publicul românesc a aplaudat prima evoluție „pe viu” a Irinei Rodnina în octombrie 1970. Patinatoarea deținea atunci două titluri europene și mondiale și făcea pereche cu Alexei Ulanov.

După exact trei ani, în octombrie 1973, Irina Rodnina a revenit printre noi, cu un alt partener Alexandr Zaitsev, participând la un nou spectacol pe gheață, foarte reușit și acesta, organizat de federația noastră de specialitate. Intre timp marea campioană și-a mai

— Și am rămas la patinaj!

adăugat două titluri mondiale și unul olimpic.

Față în față cu Irina Rodnina te gândești că această fată micuță și grațioasă, ca un bibelou (cântărește puțin peste 40 de kilograme!) — trădată atât de fotografii cât și de televiziune, întrucât nici obiectivul mic, nici cel mare nu-i pot reda întocmai puritatea de păpușă brună a trăsăturilor, împrumutată parca din puritatea gheții — este un adevărat titan al voinței. Ca să poată patina a învins o boală, tuberculoza pulmonară, socotită contraindicată în special pentru acest sport. Acum doi ani, la München, când a evoluat pentru ultima dată împreună cu Alexei Ulanov, mii de spectatori și milioane de telespectatori au văzut-o pe treapta cea mai înaltă a podiumului plingând. Cîți nu s-au gândit atunci că este poate ultima ei apariție de campioană? Dar, anul trecut și-a păstrat titlul, deși avea un partener nou, Alexandr Zaitsev, alături de care nu se pregătise decît șase luni!

Voința cea de toate zilele înseamnă șase și mai multe ore de antrenament pe zi, chiar și în concediu, înseamnă reluarea aceluiași exercițiu de zece, de douăzeci, de cincizeci de ori. Dar ce simplu pare spus de ea!

— Nimic nu se obține de prima dată. Știu asta foarte bine. Trebuie muncă și iar muncă. Când am început să patinez cu Alexandr Zaitsev, antrenorul nostru, Stanislav Juk, îmi dădea la unele antrenamente mină liberă. Conștiincioasă, mă apucam să-i explic lui Alexandr ce avem de făcut. „Ai înțeles?” — îl întrebam la sfîrșit. „Am înțeles”. Dar nu ieșea nimic. Abia a cincizecea oară ajungeam unde vroiam. Ca să nu mai spun că și elementele însușite trebuie mereu controlate.

Ce înseamnă „elementele însușite” o știm cu toții, cei care îi urmărim an de an programele cu un grad de dificultate tot mai mare.

— Da, programul nostru este socotit dificil, complex. Tot așa îl consider și eu. Dar se poate și mai complex. Cum? De exemplu accelerînd ritmul. Adică executînd mai multe elemente în același număr de minute. E adevărat că odată cu creșterea ritmului crește și riscul de a greși. Totul e să-ți asumi acest risc.

Începînd cu Sonja Henie și terminînd cu proaspăta achiziție Peggy Fleming, cinematograful a „furat” patinajului multe stele. Oare Irina Rodnina...

— Nu! protestează ea categoric. Ori-cît ar părea de ciudat, mie meseria de actor nu mi se pare interesantă. Acum cîțiva ani a venit la un antrenament

un regizor, mi-a spus că vrea să ecranizeze o povestire de Cehov și m-a întrebat dacă nu sint tentată să interpretez un rol tragic. Mi-a explicat că m-a văzut o dată la televizor și a găsit că am ceva tragic în expresie. Am rămas foarte mirată: eu și trăsături tragice! Cînd eu mă găseam taman potrivită pentru reclama: „Beți suc de roșii!” Totuși, mi-am spus, o fi știind el mai bine. Ajunsă acasă am început să mă studiez foarte atent în oglindă, căuțind „expresia tragică”. Dar n-am găsit nimic și am rămas la patinaj...

Rep.

COTIDIENE

Interiorul și noi

Culoarea este o componentă de bază a interiorului. Iscușința de a folosi și combina culorile este un indiciu de bun gust. Trei-patru culori într-o încăpere sînt de ajuns, tot ce trece peste această cifră devine excesiv.

La o mobilă de culoare închisă, maro de exemplu, cu tapițeria oranj, se asortează draperii galben-citron și pereți aurii. Această combinație nu va da impresia de prea încărcat.

Se pot încerca însă și alăturări mai îndrăznețe: de pildă tapițeria oranj-roșie pe fondul unor draperii turcoaz. Dăr nu și invers, fotoliile turcoaz și draperiile oranj-roșii ar face o combinație „alergizantă”. Nuanțele de roșu trebuie, în general, folosite cu multă prudență, deoarece, asociate cu culoarea focului, ele pot crea chiar stări de tensiune nervoasă.

Și acum să luăm camerele pe rînd. Bucătăria trebuie să fie veselă, doar de aici începe pofta de mîncare. Culoarea albă a mobilei poate fi completată cu o perdea vioaie — cu flori, buline,

Tihnă în galben-auriu (păcat că nu se vede).

desene stilizate. Faianța poate avea și ea „pete de culoare”.

Hölul sau sufrageria trebuie să aibă un aer mai festiv. Sînt indicate tonurile: oranj, galben-chihlimbariu, ocru, nuanțe calde. Să ținem seama că, în general, nuanțele calde „micșorează” încăperea, cele reci o „măresc”, (printre acestea din urmă numărîndu-se vasta gamă de albastru. Nuanțele de albastru au și un efect liniștitor, predispun la concentrare, de aceea sînt indicate pentru camera de lucru.

Și fiindcă sîntem la capitolul „iluziilor optice”, ne permitem să mai sugerăm ceva. Colțurile întunecoase ori insuficient luminate pot fi deschise cu accente de oranj (flori, tablou, ceramică, stampă). Iar dacă ferestrele sînt orientate spre nord sau umbrite de copaci, se recomandă zugrăvirea pereților

în crem, galben-pal, banan. Din contra, în încăperile puternic luminate de soare, tonurile albastru-deschis, bleu, bleu-gri, argintiu, lila au un efect de temperare a luminozității excesive.

M. Esipov
Arhitect-decorator

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Vreți să aflați ceva și enciclopediile pe care le aveți la îndemînă nu vă dau răspunsul dorit? Vă invităm să ne adresați nouă întrebarea dv., mai ales dacă ea este de interes general.

Furtuni magnetice

I. Care e cauza furtunilor magnetice și cum se manifestă ele?

DANIELA ANGHENICĂ
Str. Prieteniei nr. 78
Bacău

R.

Furtunile magnetice sînt provocate de furtunile solare, accentuări bruște ale activității astrului zilei însoțite de o intensificare a emisiei corpusculare și a celei electromagnetice, ceea ce are consecințe imediale asupra stării ionosferei și a legăturilor radio terestre.

Ele sînt perturbații ale magnetismului terestru — proprietate a Pămîntului de a avea un cîmp magnetic propriu, de mică intensitate, dirijat către cei doi poli, ale cărui intensitate, declinație și înclinație suferă mari fluctuații.

Furtunile ionosferice și magnetice iau naștere după una pînă la patru zile de la emisia corpusculară.

I.

În ce condiții trebuie predată o lucrare de specialitate unei edituri?

ION AVEC
Avrameni
Jud. Botoșani

R.

Lucrarea trebuie prezentată dactilografiată în trei exemplare, la 2 intervale, scrisă pe o singură parte a colii standard cuprinzînd 31 rînduri pe pagină a 65 semne fiecare rînd, inclusiv spațiile albe dintre cuvinte.

Lucrarea trebuie predată în forma definitivă împreună cu materialele anexă — ilustrațiile, desenele și întreg materialul ilustrativ de autor în forma cerută pentru a fi produs grafic — și însoțită de bibliografia, tabla de materii, indexul, glosarul, sursa reproducătorilor de text.

În textul dactilografiat se admit a fi scrise de mînă citet și numai cu cerneală formulele matematice și chimice, literele cu caracter special precum și corecturile efectuate cu ocazia controlului dactilografierii.

CORESPONDENȚĂ SENTIMENTALĂ

Cititorii între ei

Mircea Crăciun—Tecuci: În scrisoarea dumneavoastră contestați titlul de „regine ale balului” pe care, judecînd după numărul de scrisori primite la redacție, l-am acordat, evident, ca o figură de stil, numeroaselor corespondente din comuna Bucecea, jud. Botoșani. Dv. propuneți acum calificativul de „colecționare de scrisori” pentru persoanele care se mulțumesc să primească scrisori, dar nu răspund la ele. Sîntem de acord cu dv. — și-am mai spus-o și cu alte ocazii — că a răspunde este o obligație elementară pentru cine se angajează într-o corespondență.

În altă ordine de idei, ne bucurăm să aflăm că prin intermediul acestei rubrici v-ați făcut prieteni în toată țara, cu care vă împărtășiți reciproc punctele de vedere cu privire la monumente istorice, muzee, faună și floră, literatură, filosofie, pedagogie, că schimbul de scrisori v-a „ajutat mult la îmbogățirea cunoștințelor”.

Mulțumindu-vă pentru urările adresate redacției, vă publicăm cu plăcere adresa: Crăciun Mircea, Oficiul P.T.T.R. Tecuci, post-restanti.

„Mă numesc Misailescu Mihai, am 21 de ani, lucrez ca traducător de limba franceză la un institut de cercetări și aș

dialog
dialog dialog
dialog dialog dialog
alog dialog dialog dialo
g dialog dialog dialog a
dialog dialog dialog dialog
log dialog dialog dialog di
dialog dialog dialog dialog
og dialog dialog dialog dialo

dori să corespundez cu tineri din întreaga țară pe teme de filosofie, sociologie, psihologie, logică. Adresa mea: Calea Moșilor nr. 332, ap. 1 parter, sector 3, Ol. postal 39, București”.

„Doresc să corespundez cu persoane interesate pe teme de prietenie. Mă numesc Rucăreanu Traian, sînt tehnician, am 35 de ani și domiciliul în Constanța, Str. Bogdan Vodă nr. 86”.

„Mă numesc Gheorghiu Geta, sînt salariată la complexul de croitorie din com. Bucecea, jud. Botoșani. Doresc ca prin intermediul acestei rubrici să corespundez cu tineri și tineri din întreaga țară pe diverse teme”.

— Eu sînt jocheu...

„Aș dori să corespundez cu tineri și tinere din toată țara pe diferite teme. Mă numesc Vilhelm Olimpia, sînt din com. Bucecea, jud. Botoșani, lucrez la F.C.F.—Burdujeni”.

„Doresc să corespundez cu tineri și tinere din țară pe teme de prietenie, literatură, cinematografie, căsătorie. Adresa mea: Basarab Iulian, Școala superioară de marină, Constanța”.

„Eu, Vasile Irimescu—Humuleșteanu, din orașul Bacău, str. Letea, bloc 16-F, ap. 7; încă în oarecare putere de muncă și fizică și intelectuală, la cei peste nouăzeci și doi de ani de viață, aș dori să pot corespunda măcar cu unii dintre semenii mei, din aceia care încă tot mai pot purta condeiul, pentru a-mi putea confia frățeste adresele lor și cu oarecare referințe la viața și munca ce au depus-o fiecare în folosul scumpei noastre României socialiste”.

Scrisoarea dumneavoastră ne-a impresionat profund. Am fi nespuse de fericiti dacă v-am putea ajuta să regăsiți și alți colegi din cei 42 ai promoției dv. (1902) în afară de stimatul învățător Vasile Tomegea din com. Boroaia, jud. Suceava, ofițer veteran ca și dv., cu care corespundăți și despre care scrieți atât de frumos.

Viața dumneavoastră lungă, trăită în muncă și cinste, în dragoste de patrie constituie un exemplu și ne facem o datorie de onoare din a vă îndeplini rugămintea.